

Realizace projektu Adopce na dálku v České republice

Martina Suchánková, DiS.

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina SUCHÁNKOVÁ, DiS.**

Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Realizace projektu Adopce na dálku v České republice**

Zásady pro vypracování:

Studium odborné literatury.

Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti realizace projektu Adopce na dálku v České republice.

Příprava metodiky výzkumné části.

Realizace kvalitativního výzkumu v rámci organizací zabývajících se v České republice projektem Adopce na dálku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BAUER, M. Vzdělání na dosah. Praha: Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-102-4.

BAUER, M.; CHYTILOVÁ, J. Děti z Lugasy. Praha: Lidové noviny, 2006. ISBN 80-7106-859-4.

MAREŠ, P. Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. ISBN 80-85850-61-3.

TAMÁŠOVÁ, L. Afrika očima dětí. Český Těšín: Argo, 2006. ISBN 80-7203-815-X.

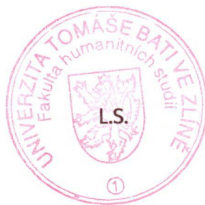
Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Ivana Marášková**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **7. května 2010**

Ve Zlíně dne 15. února 2010

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSC.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 3.5.2010

.....
.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybnějšího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédá k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá projektem Adopce na dálku v České republice, který realizují nestátní neziskové organizace. Cílem práce je zmapovat průběh tohoto projektu a vytvořit tak přehlednou příručku pro budoucí zájemce o adopci dětí na dálku.

Teoretická část se věnuje problematice rozvojových zemí, chudoby a jejím důsledkům. Dále dává příležitost seznámit se s projektem a s jednotlivými organizacemi realizujícími adopci na dálku. Výzkumná část mé práce je zaměřena na porovnání projektu Adopce na dálku v České republice u dotázaných organizací.

Klíčová slova: chudoba, děti, vzdělávání, adopce na dálku, osvojení, rozvojové země, neziskové organizace

ABSTRACT

This bachelor thesis concerned with the project, which is about Child Sponsorship Programme in Czech Republic, realized by non-profit-making organizations. The aim of the work consists in writing down the continuance of this project and making well-arranged guide for incoming persons interested in the child sponsorship.

The theoretical part attends to the questions about the developing countries, the poverty and its results. The theoretical part gives the opportunity to find out about the project and with the child sponsorship organizations too. The research part of my thesis is about comparing project Child Sponsorship Programme in Czech Republic between asked organizations.

Keywords: poverty, children, education, child sponsorship programme, adoption, developing countries, not-for-profit organizations

Poděkování

Za odborné vedení a cenné rady bych velmi ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce PhDr. Ivaně Maráškové.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHUDOBA JAKO PROBLÉM	13
1.1 VYMEZENÍ POJMU CHUDOBA	13
1.2 DĚTI A CHUDOBA	13
1.2.1 Tvář pravé chudoby	14
1.2.2 Pomoc dětem prostřednictvím projektu Adopce na dálku	15
2 BARIÉRY VZDĚLÁNÍ V ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH	16
2.1 EKONOMICKÉ BARIÉRY	16
2.2 ONEMOCNĚNÍ.....	16
2.3 PSYCHICKÉ A KULTURNÍ BARIÉRY	17
2.4 PRÁCE JAKO BARIÉRA – DĚTSKÁ PRACOVNÍ SÍLA	17
2.5 FYZICKÉ BARIÉRY	18
2.6 VÁLEČNÉ BARIÉRY – DĚTŠTÍ VOJÁCI	18
3 DŮLEŽITOST VZDĚLÁNÍ	19
4 PROJEKT ADOPCE NA DÁLKU	20
4.1 ROZDÍL MEZI ADOPCÍ (OSVOJENÍM) A ADOPCÍ NA DÁLKU	20
4.1.1 Adopce neboli osvojení	20
4.1.2 Specifika adopce na dálku	21
4.2 PRŮBĚH ADOPCE NA DÁLKU.....	21
4.3 VYUŽITÍ A VÝŠE PŘÍSPĚVKU	22
4.4 KONTAKT S DÍTĚTEM	22
4.5 UKONČENÍ PODPORY DÍTĚTE.....	23
5 ORGANIZACE, KTERÉ ADOPCI NA DÁLKU REALIZUJÍ	24

5.1	ADRA	24
5.2	ČESKÁ KATOLICKÁ CHARITA.....	24
5.3	HUMANISTICKÉ Hnutí.....	26
5.4	HUMANITAS AFRIKA	27
5.5	MAITRI	27
5.6	NADACE MEZINÁRODNÍ POTŘEBY.....	27
5.7	NADAČNÍ FOND DARA	28
5.8	NADAČNÍ FOND INKA	28
5.9	PRO-CONTACT	28
5.10	SAMARI	28
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	30
6	METODOLOGIE VÝZKUMU	31
6.1	VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU, CÍL VÝZKUMU	31
6.2	METODA SBĚRU DAT	32
6.2.1	Polostrukturovaný rozhovor.....	32
6.2.2	Základní scénář polostrukturovaného rozhovoru	33
6.3	VÝZKUMNÝ SOUBOR	34
6.4	PRŮBĚH VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ, SBĚR DAT.....	34
7	PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU.....	36
7.1	ZPRACOVÁNÍ ROZHovorŮ	36
7.2	ZÁVĚR VÝZKUMU.....	58
	ZÁVĚR	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	66
	SEZNAM PŘÍLOH	67

ÚVOD

„Nemám iluze, že to budu právě já, kdo změní svět. Nicméně vycházím z imperativu, že každý z nás je povinen si počínat tak, jako kdyby byl schopen zlepšit celý svět.“

Václav Havel

Přežít v dnešním světě není pro slabé jedince zrovna jednoduché. Musí čelit různým překážkám a problémům, které nejsou sami schopni, bez pomoci druhých, překonat či vyřešit. Silnější a zároveň dravější jedinci to mají o něco jednodušší. Každý z nás jistě někdy zatoužil po úspěchu, uznání a spokojeném lepším životě v blahobytu. Na tom není nic neobvyklého či nemorálního. Máme totiž pevné základy, od kterých se můžeme odrazit. A příležitostí ke změně a následnému úspěchu máme za život mnoho. Stačí je jen uchopit dostatečně pevně a nepustit. Důležité je i naše samotné úsilí a odhodlání. Při tom bychom ale neměli zapomínat, že ne všichni máme takové základy, podmínky a možnosti. V rozvojových zemích musí lidé vyžít někdy i s méně než jedním dolarem na den a takový život je i pro ně samotné mnohdy utrpením.

Máme tedy štěstí, že žijeme v rozvinuté části světa a dostává se nám všeho, co ke svému životu potřebujeme. A přesto je nám to málo a neustále si stěžujeme. Když se občas stane, že vypadne proud či praskne vodovodní potrubí, jsme bezradní a naštvaní. Musíme svítit svíčkou, v zimě nefunguje topení, takže se balíme do přikrývek a teplého oblečení, neteče teplá voda a pro pitnou vodu musíme do cisteren, které máme většinou kousek od domova. A právě v těchto situacích bychom si měli uvědomit a připustit, že v jiných částech světa trpí lidé nedostatkem vody, jídla, nemocemi, chudobou, a že je to běžnou součástí jejich života.

Smutnou skutečností je, že se tyto problémy dotýkají i dětí. Proč musí trpět chudobou a zbytečně umírat z důvodu nedostatku pitné vody, jídla či na různá onemocnění, protože jim chybí základní očkování? Vždyť ony samy přece nemůžou za to, že nemají kde bydlet, nemají přístup k nezávadné vodě, neví, co je lékařská péče a nemají žádné vzdělání. Zkusme nad tím popřemýšlet a přispět ke zlepšení situace. Pomoc přece může přijít i z velké dálky.

Ve své bakalářské práci jsem se rozhodla zabývat projektem Adopce na dálku v České republice, neboť se snaží pomoci těm nejzranitelnějším z nás, dětem. Děti jsou naše

budoucnost! Zajistíme jim proto vzdělání a lepší životní podmínky – mají na to právo. Ráda bych se zaměřila na to, jak je projekt Adopce na dálku v České republice realizován. Budu se snažit oslovit české nestátní neziskové organizace, které se na tuto problematiku specializují a získat od nich co nejvíce informací o tomto projektu.

Cílem mé práce je zmapovat průběh projektu Adopce na dálku v ČR a vytvořit tak přehlednou příručku pro budoucí zájemce o adopci dětí na dálku, která i přes dostupné informace na internetu, stále chybí. Organizací zabývajících se v České republice tímto projektem je mnoho (některé jsou hodně známé, jiné už méně), proto bych chtěla jejich činnost v oblasti realizace projektu Adopce na dálku více přiblížit. Budoucí adoptivní rodiče tak budou mít možnost srovnání a tím lepší možnost výběru.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHUDOBA JAKO PROBLÉM

Chudoba představuje jeden z nejobtížněji řešitelných problémů. V naprosté chudobě žijí po celém světě miliony lidí a jejich životní podmínky jsou v rozporu se základními lidskými právy. Mnoho obyvatel rozvojových zemí musí žít na ulici ve špíně a prachu nebo v chatrčích v chudinské čtvrti. Jediným zdrojem obživy se pro ně stalo žebrání a věří, že pohled na jejich zubožená vyzáblá těla nenechá návštěvníky těchto zemí v klidu a rozhodnou se jim přispět, ať už penězi nebo třeba houskou se salámem. Nežebrají jen dospělí, ale bohužel i děti. Když na semaforech zastaví auta, začnou mezi nimi děti pobíhat a snaží se buď za pár drobných prodat řidičům bonbony nebo sami po řidičích něco k jídlu loudit. Toto je běžný obrázek v mnoha chudých zemích. (6)

1.1 Vymezení pojmu chudoba

V současnosti je chudoba nejčastěji spojována s životními poměry lidí v rozvojových zemích. Označuje stav, kdy člověk nemá zajištěné základní podmínky pro důstojný život – je vyloučen od materiálních zdrojů a trpí hmotnou nouzí. Nemá a není ani schopen získat dostatečné zdroje na to, aby uspokojil své základní potřeby a zlepšil tak své životní podmínky. (19) Z důvodu nedostatku jídla je podvyživený, bývá často nemocný a ve většině případů i negramotný, neboť nemá přístup (či jen velmi omezený) k základní zdravotní péči a vzdělání. Život v chudobě není jednoduchý, ale bez pomoci druhých by byl ještě těžší.

1.2 Děti a chudoba

Můžeme říci, že chudoba dětí je odvozená od chudoby rodičů, neboť se předpokládá, že o děti mají pečovat jejich rodiče. Chudoba dětí souvisí také s velikostí rodiny. Obecně platí, že čím je počet dětí v rodině vyšší, tím je vyšší i riziko jejich chudoby. Děti do rodiny nepřinášejí žádné příjmy, za to je s nimi spojená spousta výdajů a pokud rodina nemá dostatečné příjmy, dochází s každým dalším dítětem k poklesu životní úrovně. (21) V zemích zaostalých, ekonomicky slabých není žádnou zvláštností, že v jedné rodině žije více dětí. Někdo by si mohl pod pojmem více představit čtyři, pět dětí. Není tomu tak. V rodinách jich mnohdy žije i osm, deset. S tím pak souvisejí problémy, jak tyto děti uživit a dopřát jim vzdělání.

Existuje mnoho názorů, že chudí jsou chudými proto, že neregulují velikost svých rodin. Má to však dvě strany mince. Některé chudé rodiny nemají většinou více dětí proto, že velká rodina byla vždy jejich přáním, ale z důvodu, že jejich plození nedokáží preventivně bránit. (21) Musí ale přemýšlet i jinak. Předpokládají, že čím více dětí budou mít, tím je větší pravděpodobnost, že se ve stáří o své rodiče postarají (alespoň některé z nich); a to je v zemích, kde neexistuje důchodové a sociální zabezpečení a kde je vysoká dětská úmrtnost, dost důležité.

Děti se ovšem často stávají chudými nejen v početných, ale také v neúplných rodinách, kdy se počet zdrojů snížil na jeden. Obvykle je neúplná rodina složená z matky a jejích dětí. Aby svou rodinu užívala, musí pracovat. Problém nastává, pokud nemá nikoho (zejména prarodiče), kdo by se o děti postaral v době, kdy pracuje. Zůstat s nimi v domácnosti si nemůže dovolit, proto je nucena za péči o děti zaplatit. A jediný příjem v rodině se opět snižuje. Děti mohou být pro matku i určitou bariérou. Nutná péče o děti snižuje její možnost lepšího pracovního uplatnění a jsou i případy, kdy musí přijmout práci jen na částečný úvazek. A z tohoto malého příjmu matka svou rodinu jen těžko uživí. (21)

1.2.1 Tvář pravé chudoby

Nejhorší situace je v Africe, kde v důsledku chudoby hladoví milióny dětí. Je téměř pravidlem, že nejlépe častěji než jedenkrát denně a v některých oblastech jsou nuceny jíst trávu, semínka a kořínky. Nemají kde bydlet (mnohé děti bydlí ve slumech či přímo na ulicích) a nemají ani možnost naučit se číst a psát. Nedostává se jim tedy věcí, které jsou pro nás samozřejmostí. A čistá pitná voda? Stačí přece otočit kohoutkem, voda začne téct a víme, že je bezpečné ji pít. I toto je pro děti v Africe pouhým snem. Mnoho afrických států trpí velkým suchem, děti musí každý den chodit i několik kilometrů pro vodu. Pokud se jim podaří vodu získat, nemají vyhráno. Voda není vždy čistá a její konzumace může vést k průjmům a závažným infekcím, dokonce i k úmrtí.

Sama o sobě mluví slohová práce patnáctileté šolačky Ekily Nyambury, která žije se svou matkou a třemi sourozenci v Keni. „Svou rodinu miluji, ale můj život doma je peklem dnem i nocí. Mým velkým přáním je, aby tento svět už skončil a já abych šla do nebe. Abych tam mohla žít už napořád a nikdy tam nezažila to, co jsem musela zažít tady na zemi. Jak říká jedno naše přísloví: Je lepší žít deset let v míru a spokojenosti než sto let jako pes.“ (31)

Matka Ekily pracuje v baru a od té doby, co se rozvedla, se o děti stará sama. Její příjem není ale tak vysoký, aby pro své děti zajistila vše, co potřebují a ti bohužel trpí hladem. Jejich jediným jídlem jsou fazole a kukuřice, které dostávají ve škole. Doma už k jídlu nic nedostanou. „Někdy slyším některé z mých spolužáků, jak si stěžují na to, že ráno měli k snídani pouze čaj bez chleba. V tu chvíli bych si přála, abych byla členem jejich rodiny. Někdy se mě zmocní takový hlad, že se mi motá hlava a nemohu vnímat to, co učitel říká. Ve škole jsem šťastná jedině během oběda. Opravdu trpíme. Proto si přeji, aby už byl konec světa.“ (31)

1.2.2 Pomoc dětem prostřednictvím projektu Adopce na dálku

Chudoba je hlavní příčinou toho, že mnoho dětí nechodí pravidelně do školy a nezíská ani základní vzdělání. Bez vzdělání však nemají naději na lepší budoucnost. A právě z tohoto důvodu funguje projekt Adopce na dálku, kdy stále více rodin, skupin i jednotlivců se rozhodlo, rozhoduje a věřím, že i bude rozhodovat, podporovat na dálku chudé dítě z africké, asijské nebo latinskoamerické země. Ať už je to vize lepšího a spravedlivějšího světa nebo jen prostá lidská touha rozdělit se o to, čeho máme nadbytek, s tím, kdo trpí nedostatkem, myslím si, že projekt Adopce dálku je velmi potřebný. Díky němu máme možnost zasáhnout do zdánlivě nekončícího koloběhu bída a negramotnosti.

2 BARIÉRY VZDĚLÁNÍ V ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH

Mnoho dětí ve vyspělých zemích světa považuje docházku do školy a vzdělávání s tím spojené za zbytečné a neváží si toho, že tuto možnost mají. Naopak děti v chudých rozvojových zemích by do školy chodily rády, ale nemohou. Překonat mnohé bariéry vzdělání není v jejich silách. Hokrová (13) uvádí tyto bariéry:

2.1 Ekonomické bariéry

Školní docházka je v rozvojových zemích pro místní obyvatele velmi drahá. Povinná je uniforma, učebnice, sešity i psací potřeby. Cena těchto položek je však pro mnohé chudé rodiny, zvláště mají-li mnoho dětí, nereálná, neboť mnohdy musí vystačit s jedním dolarem na den. A nejdůležitější věcí pro rodiny je zajistit alespoň jedno jídlo denně. Je jasné, že děti i dospělí trpí hladem a jsou podvyživení. Nedokážu si představit, že bych měla jít do školy s prázdným žaludkem. Celý den bych vnímala kručení v břiše, bylo by mi špatně a mé myšlenky by se stále honily kolem jídla. Takže soustředit se na výuku vůbec nepřichází v úvahu. Proto se tyto děti nic nenaučí a chodit do školy tak pro ně ztrácí smysl.

Ještě horší podmínky než děti z vícečlenných rodin musí snášet sirotci. A těch je v rozvojových zemích opravdu mnoho. O tyto děti by se měli starat příbuzní, neboť zde neexistují dětské domovy. Ve většině případů však zůstávají bez pomoci na ulici, neboť příbuzní o ně nemají zájem. Je zřejmé, že tyto děti nemají absolutně žádnou šanci chodit do školy, neboť jejich prioritou je přežít a probudit se do dalšího dne.

2.2 Onemocnění

Z důvodu nedostatku potravy trpí lidé různými poruchami a nemocemi. Jestliže dítě hladověje od útlého věku, projeví se to trvalým poškozením na jeho mozku a vzdělatelnost dítěte je obtížnější. Podvyživené a hladové děti mají také oslabenou imunitu, a tak snadněji podlehnou dalším onemocněním, které jim brání chodit do školy.

Šance na kvalifikovanou léčbu je pro nemocné chudé lidi z rozvojových zemí minimální, takřka nulová. Nejen proto, že se lékaři koncentrují ve městech a v odlehlých vesnicích prakticky žádný není (cesta k němu by navíc zabrala i několik dní), ale nemocný člověk si musí lékařskou prohlídku, léčbu i léky hradit v plné výši sám a na to bohužel nemá prostředky.

2.3 Psychické a kulturní bariéry

Další bariérou je, že se rodiče o vzdělání svých dětí nezajímají a nechápou, proč je vzdělání tak důležité. Oni sami jsou bez vzdělání, a tak ani nemají důvod své děti do školy posílat. To, že je vzdělání prospěšné se navíc projeví až za mnoho let a to je pro rodinu trpící hladem a nedostatkem peněz příliš dlouhá doba. Rodičům tak chybí motivace dítě do školy posílat a raději ho nechají doma, aby jim pomáhalo.

Tito lidé také neumí, nemohou nebo ani nevědí, co je to šetřit. Kdyby to totiž dělali a šetřili by po celý rok i malé částky, pravděpodobně by dětem výlohy spojené se školní docházkou mohli zaplatit. Jenže bankám (pokud v jejich zemi existují) lidé nevěří a schovávat si peníze doma je pro ně riziko, že jim je někdo ukradne. A pokud přece jen nějaké úspory mají, jsou pro ně důležitější věci, než vzdělání – např. když už třetí den nemají co jíst nebo onemocnění člen rodiny, je pochopitelné, že na úspory sáhnou a utratí je.

Složitá situace je zejména u žen, neboť téměř 2/3 všech negramotných lidí jsou právě ženy. Hlavní příčinou je nejen chudoba, ale i tradice, zvyklosti a náboženství některých zemí, z nichž vyplývá, že ženy jsou diskriminovány. Jestliže má rodina jen tolik peněz, že do školy může chodit jen jedno, či jen několik z jejich dětí, dá vždy přednost chlapci. Ten, i když je dospělý, zůstane součástí své původní rodiny narozdíl od dívky, která po svatbě rodinu opouští (a to může být i ve velmi nízkém věku).

2.4 Práce jako bariéra – dětská pracovní síla

Je běžné, že v chudých rozvojových zemích musí děti celý den pomáhat v domácnosti nebo pracovat, takže na školní docházku jim nezbyvá čas. Pokud pomáhají v domácnosti, mají na starosti chodit pro vodu, která může být vzdálená i několik kilometrů, musí hlídat mladší sourozence či pracovat na poli a pást dobytek. Když jsou jejich rodiče nemocní, musí o ně pečovat a zastat za ně všechnu práci. Tato péče může být i dlouhodobá a v případě nevléčitelného onemocnění AIDS i bez naděje na zlepšení. Takže buď do školy vůbec nenastoupí nebo školní docházku předčasně ukončí.

Mnoho dětí musí pracovat i mimo domácnost, např. v zemědělství, zpracovatelském průmyslu, dopravě, jako pouliční prodavači, čističi bot nebo služební. Pracují však i v dolech či kamenolomech. Ve většině případů se jedná o práci načerno, která je založena jen na ústní dohodě a takový „zaměstnavatel“ se může rozhodnout, kolik dětem za práci

zaplatí. Při ústní dohodě totiž nevznikají žádné nároky na plat, a tak vyplacená mzda neodpovídá vykonané práci. O důstojném zacházení nemůže být ani řeč. Je samozřejmostí, že takto pracující děti nemají čas chodit do školy.

2.5 Fyzické bariéry

Existují oblasti, kde pro děti v dostupném okolí škola není. A i když je, tak je od místa bydliště dítěte natolik vzdálená, že by dítě cestou do školy a ze školy strávilo celý den. Zajisté, lze to vyřešit každodenním dojížděním nebo pobytem na internátě, ale ne všechny rodiny si to mohou dovolit. Cesta do školy může být také pro děti velkým rizikem. Většinou vycházejí ještě za tmy, kdy jim hrozí bezprostřední nebezpečí útoku nejrůznějších zvířat, například hyen, hadů či lvů. Jsou evidovány i případy, kdy dítě bylo uneseno a zpět do rodiny se už nikdy nevrátilo.

2.6 Válečné bariéry – dětsí vojáci

Chodit do školy v oblastech zmítaných válkou je naprosto nemyslitelné a nereálné. Děti řeší jiné problémy – jak přežít, nebýt zabit a obstarat si něco k jídlu. Pod vedením dospělých „diktátorů“ a permanentním vlivem drog je mnoho z nich nuceno, aby se staly „dětskými vojáky“ a bojovaly, i když vůbec nechápu, o čem válka je. Ani v případě ukončení konfliktu ještě nemají vyhráno – zůstávají po něm nášlapné miny, které děti ohrožují. Nikdo neví, kde jsou ukryty a děti bývají často usmrceny nebo přicházejí o končetiny, když na ně šlápnu.

3 DŮLEŽITOST VZDĚLÁNÍ

Představme si, že neumíme číst, psát ani počítat. Jak by náš život vypadal? Zajisté bychom neměli takové sebevědomí jaké máme a cítili bychom se vyloučenými z běžného života ve společnosti. Při nákupu v obchodě bychom si nedokázali sami přečíst cenu zboží či nápisy na obalu, takže by nás vždy musel někdo blízký doprovázet nebo bychom museli někoho poprosit o pomoc. A při placení na pokladně? Velmi snadno by nás mohla pokladní ošidit.

S negramotnými jedinci se dá také snadněji manipulovat. Například při podpisu (v tomto případě by to byl otisk palce) smlouvy, která je samozřejmě nevýhodná (např. půjčky s velmi vysokými úroky), ale to si negramotný člověk nemůže zkontrolovat. Pro tyto jedince je také velmi obtížné sehnat si práci, proto se mnoho z nich pohybuje v řadách nezaměstnaných. Kvůli nedostatku vzdělání jsou odsouzeni žít v chudobě a musí čelit nesnázím s tím spojeným a nerovným podmínkám.

Pomozme vzdělávat chudé lidi v rozvojových zemích a přispět tak k celkově rovnější společnosti! Vzdělanost chudých žen může přispět k lepší informovanosti o zdravotní péči, k uplatňování zásad hygieny, k těhotenstvím až v pozdějším věku, k omezení počtu dětí v rodině, k větším časovým rozestupům mezi jednotlivými těhotenstvími a k zajištění vzdělání i pro jejich děti. Vzdělané matky mohou dětem pomoci s úkoly a vysvětlit jim látku, které ve škole neporozumí. Jsou pro děti určitým vzorem, který se budou snažit napodobit. Pokud se budou ženy vzdělávat, úroveň vzdělanosti každé další generace poroste.

Vzdělání může také pomoci zpomalit či dokonce zastavit šíření HIV/AIDS mezi mladými dívkami. Gramotné dívky budou vědět, že i člověk vypadající na první pohled zdravě může být nakažen virem HIV a budou znát způsoby, jak se před nákazou chránit. Vzdělání působí také proti zločinu. Mladí lidé si musí plnit určité povinnosti spojené se školní docházkou, tudíž nemají čas vysedávat na ulici, krást či brát drogy.

Ve vzdělání nejde jen o to, že sedíme ve škole a získáváme vědomosti, dovednosti a znalosti. Vzděláním získáváme především informace, díky kterým jsme schopni řídit si svůj život podle vlastních představ, zdokonalujeme se, činíme zodpovědná rozhodnutí, jsme schopnější, samostatnější a lépe se orientujeme ve světě, ve kterém žijeme. Se vzděláním toho člověk dokáže mnohem víc než bez něho, je produktivnější a tudíž je schopen vydělat více peněz. (14)

4 PROJEKT ADOPCE NA DÁLKU

Základní principy projektu Adopce na dálku v ČR jsou u všech organizací v podstatě stejné. Jde o sponzorování dětí z chudých rodin v rozvojových zemích s cílem zprostředkovat jim přístup ke vzdělání, aniž by byly vytrženy ze svého rodinného a kulturního prostředí. Tato pomoc se týká dětí, jejichž rodiče si nemohou dovolit hradit výdaje spojené se školní docházkou. (5)

4.1 Rozdíl mezi adopcí (osvojením) a adopcí na dálku

Ještě než se budu zabývat konkrétním průběhem projektu Adopce na dálku v ČR, ráda bych zde popsala rozdíl mezi adopcí (osvojením) a adopcí na dálku. Při psaní této bakalářské práce mě totiž překvapilo, kolik lidí z mého okolí si plete adopci na dálku s klasickou adopcí neboli osvojením. Jediný rozdíl spatřovali v tom, že při adopci na dálku není dítě z České republiky, ale ze zahraničí. Proto bych ráda popsala alespoň základní rozdíly.

4.1.1 Adopce neboli osvojení

Adopce neboli osvojení je dle Matějčka (22) jednou ze základních forem náhradní rodinné péče (dále jen NRP) v České republice, jež má za cíl nahradit nezletilému dítěti chybějící stabilní rodinné prostředí a vychovávat jej s péčí a láskou. Tato forma NRP je tedy nejvhodnější jak pro dítě, tak i pro rodiče, neboť jde o svazek nejbližší skutečné rodině.

- Manželé či jednotlivci si mohou osvojit pouze nezletilé dítě, přijímají jej za vlastní a mají k němu stejná práva a povinnosti, jako by byly jeho biologickými rodiči.
- Práva a povinnosti mezi osvojeným dítětem a jeho původní rodinou tímto zanikají a dítě dostane příjmení svých adoptivních rodičů.
- O osvojení rozhoduje soud a může být buď nezrušitelné (nejde zrušit), nebo zrušitelné (prosté – soud jej může na žádost osvojeného dítěte nebo adoptivního rodiče zrušit).
- Před rozhodnutím soudu musí zájemce o adopci nejméně tři měsíce pečovat o dítě na své vlastní náklady.
- Mezi adoptivními rodiči a osvojeným dítětem musí být přiměřený věkový rozdíl.

4.1.2 Specifika adopce na dálku

- Při adopci na dálku jde o sponzorování námi vybraného dítěte z chudé rodiny, přičemž dítě zůstává ve své zemi se svou rodinou.
- O tom, zda chce člověk adoptovat dítě na dálku si rozhoduje sám. Musí jen kontaktovat organizaci, která tuto adopci zprostředkuje.
- Adoptivním rodičem může být kdokoli: jedinec, manželé, skupina lidí či jakákoli instituce.
- Mezi adoptivním rodičem a dítětem nemusí být přiměřený věkový rozdíl (dítě mohou takto adoptovat i děti ze základní školy).

Adopce na dálku není tedy adoptí v pravém slova smyslu, ale jedná se o sponzorování dětí, kdy adoptivní rodič posílá ročně určitou částku. Zajisté může někdo namítnout, že peníze raději použije na nákup nového značkového oblečení, televize či na zaplacení nájmu. Jsou však mezi námi i tací lidé, kteří jsou ochotni podporovat dítě z chudé rodiny a zajistit mu tak vzdělání.

Velkou nevýhodou osvojení dítěte v České republice je jeho zdlouhavost a časová náročnost. Než pověření úředníci zjistí, jestli se manželé či jednotlivci k adopci hodí a zda jsou schopni zajistit dítěti kvalitní rodinné prostředí, potrvá to velmi dlouho. Ještě déle pak může trvat, než se najde „vhodné“ dítě – tedy zdravé a právně volné. (22) Samozřejmě, že rodiny, které nemohou mít vlastní děti a touží po nich, toto všechno podstoupí. Pro ty z nás, co ale nechtějí tak dlouho čekat a rádi by pomohli konkrétnímu dítěti co nejdříve, je ideálním řešením právě adopce na dálku. Stačí sednout k počítači, na internetu si vybrat dítě a poslat peníze. Je to velmi jednoduché a nezabere to více než pár hodin.

Adopce na dálku je tedy oproti klasické adopci mnohem snadnější a nevyžaduje tolik času. Člověk má pocit, že pomáhá, že dělá něco užitečného. A zaručit dětem vzdělání není zrovna málo. Pro děti v rozvojových zemích je to dokonce mnohem víc, než si já nebo kdokoli jiný z „vyspělého“ světa umí představit.

4.2 Průběh adopce na dálku

Nejdříve se musí člověk rozhodnout, z jaké země chce dítěti pomoci a podle toho si vybrat organizaci, která projekt realizuje. Po jejím zvolení si podle svých sympatií vybírá

dítě z veřejně dostupné databáze na internetových stránkách organizace (u každé fotografie dítěte je jeho jméno, věk, bydliště a životní situace). Poté musí kontaktovat koordinátora příslušné organizace (e-mailem, telefonicky, osobně), který zjistí, zda se o dítě již někdo nezajímá. V této fázi si může zájemce o adopci dítěte na dálku ujasnit poslední nesrovnalosti a získat podrobnější informace o projektu. Pak už stačí jen vyplnit formulář (dotazník) pro vybrané dítě, zjistit způsob a dobu platby příspěvku. A adoptovanému dítěti už nic nebrání k nástupu do školy.

4.3 Využití a výše příspěvku

Adoptivní rodiče – jednotlivec, pár, rodina nebo větší společenství (škola, školní třída, farnost atd.) – svým příspěvkem prostřednictvím organizace hradí nejen výdaje na dítě (školné, povinnou školní uniformu a školní pomůcky – učebnice, sešity atd.), ale i výdaje spojené s realizací projektu. U některých organizací je příspěvkem také hrazeno zdravotní pojištění, pravidelné zdravotní prohlídky a jídlo. Peníze však nedostává přímo dítě či jeho rodiče (mohli by je využít na něco jiného), ale jsou zasílány na účet místní partnerské organizaci, která se postará o to, aby bylo dítě zapsáno do nejvhodnější školy v okolí a zajistí potřebné věci spojené se školní docházkou. (5)

Příspěvek na dítě není nijak vysoký, když uvážíme, že se za něj dítěti dostane základního vzdělání. Zpravidla se jedná o částku v rozpětí od 4 200,- Kč do 14 400,- Kč za rok. Vždy záleží na věku dítěte, druhu školy a zemi, ze které dítě pochází. Pokud se adoptivní rodič rozhodne podporovat skupinu dětí (např. celou školu), je příspěvek podstatně dražší, a to 26 400,- Kč ročně (podrobněji v praktické části).

4.4 Kontakt s dítětem

O svém adoptivním dítěti, o jeho studijních výsledcích, zálibách a plánech do budoucna se adoptivní rodiče dozvídají z korespondence. Děti píší dopisy, posílají obrázky a své aktuální fotografie minimálně 1x ročně, adoptivní rodiče mohou psát jak často chtějí. Většinou i rodiče zasílají své fotografie, aby o nich mělo dítě nějakou představu. Korespondence se však nezasílá přímo dětem, ale na adresy partnerských organizací v cílových zemích nebo na adresu organizace v ČR, která následně vždy koncem měsíce vše hromadně odešle své partnerské organizaci a místní koordinátoři projektu veškerou korespondenci dětem předají.

I korespondence od dětí jde nejprve přes místní koordinátory, kteří ji také hromadně zašlou pracovníkům organizace v ČR, odkud jsou rozesílány adoptivním rodičům. Přímá korespondence mezi adoptivními rodiči a dítětem není možná, neboť ji rodina dítěte (i samotné dítě) vnímá jako příležitost, jak získat materiální zajištění bez vlastního přičinění. Adoptivní rodič je v podstatě chráněn před prosebnými dopisy o pomoc, na které by zajisté reagoval kladně. Rodina by pak byla demotivována ve svém vlastním úsilí o soběstačnost.

Některé organizace umožňují i osobní setkání s dítětem, ale pouze v cílových zemích, nikoliv v ČR (výjimkou je Bělorusko a Peru). Adoptivní rodič může své dítě navštívit samostatně (v tomto případě musí o svém záměru informovat pracovníky organizace v ČR, kteří mu sdělí potřebné informace a kontaktují místní koordinátory projektu, jež se mu budou po jeho příjezdu věnovat a zavedou ho za dítětem), anebo se může připojit k českým koordinátorům, kteří pravidelně jezdí monitorovat průběh projektu ve svých partnerských organizacích. Náklady spojené s návštěvou dítěte si samozřejmě adoptivní rodič hradí sám.

4.5 Ukončení podpory dítěte

Záleží na adoptivních rodičích, jak dlouho budou chtít své dítě podporovat, ale u většiny organizací je minimální délka podpory 12 měsíců. V případě, že adoptivní rodič už nebude chtít po uplynutí této doby v podpoře dítěte pokračovat, je nutné, aby o svém rozhodnutí organizaci informoval alespoň dva měsíce předem, aby mohla pro dítě najít včas nové adoptivní rodiče. Ideální je, když adoptivní rodiče podporují dítě až do ukončení vzdělání. S ukončením studia končí dítě svou účast v projektu a nyní už se musí postavit na vlastní nohy. Je jen na něm, jak svou šanci na lepší život, kterou díky svým adoptivním rodičům dostal, využije. Existuje však i několik mimořádných situací, kvůli nimž musí dítě v projektu skončit a které organizace nemůže nijak ovlivnit (podrobněji v praktické části).

5 ORGANIZACE, KTERÉ ADOPCI NA DÁLKU REALIZUJÍ

Projekt Adopce na dálku realizuje v České republice více než 10 nestátních neziskových organizací, které jsou takovými prostředníky mezi adoptivním rodičem a dítětem. Je pravděpodobné, že existují i další organizace, avšak technicky je nebylo možné vyhledat.

5.1 ADRA

Adventist Development and Relief Agency (ADRA) je mezinárodní humanitární organizace, jež poskytuje pomoc lidem v nouzi, bez ohledu na rasu, pohlaví, vyznání či náboženské přesvědčení. Byla založena v USA v roce 1956 Církví adventistů sedmého dne a od té doby vznikají její pobočky v dalších zemích po celém světě. (1)

V České republice vzniklo občanské sdružení ADRA v roce 1992, o rok později pak její pobočka ve Zlíně, která v roce 1999 zahájila projekt Adopce na dálku pod názvem „BangBaby“. Ke vzniku projektu ji motivoval český zubní lékař a misionář MUDr. Milan Moskala, který v Bangladéši se svou rodinou pracuje a vede projekt Podpora škol ve slumech, jež má za cíl zvýšit dostupnost vzdělání pro chudé bangladéšské děti. Přímou v Bangladéši začala ADRA spolupráci s místní organizací Bangladesh child sponsorship services, která se této formě pomoci věnuje mnoho let. Z organizačních důvodů byl projekt v červnu 2007 převeden do ADRA Praha. (2)

5.2 Česká katolická charita

Největším realizátorem projektu Adopce na dálku v České republice je nezisková humanitární organizace Sdružení Česká katolická charita (SČKCH), která je součástí římskokatolické církve. I když její hlavní činnost spočívá v poskytování sociálně zdravotních služeb v ČR, věnuje se i humanitární pomoci a rozvojové spolupráci. SČKCH se skládá ze dvou arcidiecézních a šesti diecézních charit. Pět z těchto charit se věnuje projektu Adopce na dálku. (7)

1. Arcidiecézní charita Praha

Arcidiecézní charita (ADCH) Praha – Rozvojové středisko založila projekt Adopce na dálku už v roce 1993 a stala se tak v České republice jeho prvním realizátorem. Důvodem založení projektu byla skutečnost, že chtěla zlepšit situaci nejchudších dětí zvyšováním je-

jich vzdělání a schopnosti postarat se o sebe, a to v jejich přirozeném kulturním prostředí. Postupně svou pomoc zaměřila na děti z Indie, Ugandy, DR Konga, Zambie, Thajska a Běloruska. Jde o děti z nejchudších rodin, které z finančních důvodů dříve do školy chodit nemohly a nebo by školu ze stejných důvodů musely předčasně opustit a už nikdy by ji nedokončily. (4)

2. Arcidiecézní charita Olomouc

ADCH Olomouc působí v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce od roku 1991. Projekt Adopce na dálku dětí z Haiti realizuje od června 2005. Na tomto projektu má velký podíl i haitský spolupracovník Ismael Dora, který se nyní věnuje průzkumu potřeb v oblasti vzdělávání a ochrany haitských dětí. (3)

3. Diecézní charita Hradec Králové

Diecézní charita (DCH) Hradec Králové rozvíjí svou činnost od roku 1992. V roce 2000 ve spolupráci s arcibiskupem Bernardem Morasem, který působil v diecézi Belgaum v indickém státě Severní Karnataka, zahájila projekt Adopce na dálku, jehož cílem je nejen podpora vzdělání chudých indických dětí, ale i zvýšení obecného povědomí Indů o důležitosti vzdělání pro život člověka. V roce 2005 přesídlil arcibiskup na arcibiskupství v Bangalore a projekt se tak rozšířil do další indické oblasti. V diecézi Belgaum se poté partnerem projektu stal biskup Peter Machado. (8)

4. Diecézní charita ostravsko-opavská

Středisko humanitární pomoci DCH ostravsko-opavské realizuje projekt Adopce na dálku dětí ze Zakarpatské Ukrajiny od roku 2002, s cílem zvýšit vzdělanost a kvalitu života. Projekt je v místě organizačně zajištěn hlavní koordinátorkou v Tjačivu a místními koordinátory v jednotlivých obcích, kteří dobře znají podmínky. Garantem projektu je slovenský misionář Petr Krenický, který v této oblasti působí od roku 1993. (9)

5. Diecézní charita Plzeň

DCH Plzeň realizuje projekt Adopce na dálku s názvem „Padrinazgo sin fronteras“ (Kmotrovství bez hranic) v zemích Latinské Ameriky – v Bolívii od roku 2003, Paraguayi od roku 2004 a v Peru od roku 2009. Cílem projektu je pomoci dětem především v oblasti vzdělání. Kmotrem je pro místní obyvatele člověk, který má dětem pomáhat, nemohou-li

rodiče plnit své závazky. Patronát nad projektem převzal plzeňský biskup Mons. František Radkovský. (10)

5.3 Humanistické hnutí

Humanistické hnutí vzniklo na konci 60. let 20. století v Argentině a postupně se rozrostlo do dalších zemí světa. Humanistické hnutí je společenství nejrůznějších lidí po celém světě, jejichž cílem je nenásilně změnit současný svět směrem k toleranci, nenásilí, míru, rovnoprávnosti a skutečné demokracii. Důraz je při tom kladen na vzájemnou solidaritu. V ČR působí Humanistické hnutí od roku 1994 a zastupují ho tři občanská sdružení, jež se věnují projektu Adopce na dálku pod názvem „Adopce afrických dětí: projekt pomoci na dálku“ – Humanistické centrum Dialog, Humanistické centrum Narovinu a Vysokoškolští humanisté. (17)

1. Humanistické centrum Dialog

Humanistické centrum Dialog vzniklo v České republice v roce 1998. Projekt Adopce na dálku je zaměřen na pomoc chudým dětem z Guineje, Keni a Beninu. Je součástí Kampaně pro lidskou podporu a funguje od roku 2002. Kampaň lidské podpory je mezinárodním projektem Humanistického hnutí. Lidé z Evropy a Afriky se snaží vytvořit řetěz vzájemné pomoci, aby vyřešili problém uspokojení základních lidských potřeb v některých zemích Afriky. (15)

2. Humanistické centrum Narovinu

Humanistické centrum Narovinu vzniklo v roce 1995. V roce 2000 se připojilo k mezinárodní Kampani lidské podpory a zapojilo se do organizování různých projektů v Keni a Indii. Tak se pracovníci centra seznámili se situací v Africe a v roce 2002 zahájili projekt Adopce na dálku pro chudé děti z africké Keni. Humanistické centrum Narovinu realizuje projekty také v Indii, ty však nejsou zaměřené na adopci. (16)

3. Vysokoškolští humanisté

Občanské sdružení Vysokoškolští humanisté vzniklo v roce 1999. V témže roce se připojilo k mezinárodní kampani Humanistického hnutí a zahájilo projekty Kampaně lidské podpory pro Guineu v západní Africe, mezi které patří i od roku 2002 projekt Adopce na dálku. (32)

5.4 Humanitas Afrika

Humanitas Afrika je občanské sdružení, které vzniklo v roce 2000 jako africko-česká iniciativa, s cílem šířit vzájemnou toleranci a porozumění mezi Čechy a Afričany a zlepšit informovanost o Africe. Projekt Adopce na dálku s názvem „Vaše dítě v Africe“ realizuje od roku 2002 a zprostředkovává pomoc dětem v Ghaně a Beninu. Od roku 2006 rozšířilo svou pomoc dětem žijících v sirotčinci ve slumu Lenana v Nairobi, v Keni. (18)

5.5 Maitri

Hnutí solidarity s chudými třetího světa Maitri je společenství křesťanů z České republiky a Polska, jež pomáhají nejchudším lidem v rozvojových zemích prostřednictvím katolických misionářů. V roce 1995 založilo toto hnutí v ČR Nadační fond solidarity s chudými třetího světa Maitri (dále jen Maitri), který zahájil materiální pomoc obětem genocidy ve Rwandě (uprchlíkům). Po stabilizování jejich situace začali pracovníci uvažovat o jiné formě pomoci ve stejné oblasti, která stále trpěla následky války (v této oblasti chtěli pokračovat i kvůli dobrým zkušenostem ze spolupráce s polskými misionáři ve Rwandě a Kongu). A protože bylo v těchto zemích statisíce sirotků, rozhodli se pomáhat právě jim a v roce 1996 zahájili projekt Adopce na dálku s názvem „Adopce srdce“ na pomoc těmto dětem. (20)

5.6 Nadace Mezinárodní potřeby

Nadace Mezinárodní potřeby je křesťanskou organizací. Je součástí mezinárodní sítě The Inter-National Needs Network (dále jen I. N. Network), což je označení pro volné sdružení nezávislých národních organizací s misijní a obecně prospěšnou činností. V České republice vznikla v roce 1995 s cílem usilovat o všestrannou veřejně prospěšnou činnost u nás i v zahraničí. Projekt Adopce na dálku s názvem „Dálková adopce PLUS“ realizuje od roku 1997, neboť jeho zakladatelé nechtěli jen přijímat podporu pro projekty v České republice ze zahraničí, ale chtěli také dávat – podporovat projekty v chudších zemích, než je ČR. Prostřednictvím projektu je podporováno vzdělání chudých dětí z Nepálu (od roku 1997), Filipín (od roku 2000), ze Srí Lanky (od roku 2005) a v současnosti i z Ugandy. (24)

5.7 Nadační fond DARA

Nadační fond DARA byl založen cestovatelem a fotografem Romanem Burdou v roce 2008 s cílem zprostředkovat přístup ke vzdělání chudým studentům a podporovat talentované žáky, u kterých je předpoklad, že budou úspěšní i v dalším studiu na střední, případně i vysoké škole v jihozápadní Etiopii v oblasti South Omo. (25)

5.8 Nadační fond Inka

Nadační fond Inka založila v roce 2002 PhDr. Olga Vilímková, která pracovala rok jako dobrovolná učitelka na základní škole v Peru a rozhodla se, že indiánům pomůže. Projekt Adopce na dálku nese název „Sonkoča“ (srdíčko), jehož prostřednictvím jsou formou prospěchových stipendií podporovány při vzdělání nadané indiánské děti a studenti z chudých rodin v horách Peru. Cílem je také napomáhat vzdělávacím aktivitám, které přispívají k rozvoji peruánského venkova. Pro činnost Nadačního fondu Inka jsou důležité podněty od indiánských komunit, které na místě realizují sami indiáni Kečuové, potomci Inků – odtud vznikl název nadačního fondu. (26)

5.9 Pro-Contact

Občanské sdružení pro-Contact vzniklo v roce 2004 a projekt Adopce na dálku s názvem „Projekt adopce afrických dětí na dálku“ začalo realizovat v roce 2005 s cílem umožnit chudým dětem z Guineje získat základní školní vzdělání a poskytnout jim zdravotní péči, aby měly šanci na lepší budoucnost. Nápad realizovat tento projekt vznikl během druhé cesty předsedkyně sdružení Ing. Rut Schreiberové do Guineje (v rámci podobného projektu jiné organizace), kdy se společně s Benjaminem Tonguinem (koordinátorem projektu v Guineji) rozhodli, že zkusí tento projekt rozjet. Kmotrem projektu v ČR je herec a moderátor Jan Kraus. (27)

5.10 Samari

Občanské sdružení Samari bylo založeno v roce 2007. Záměrem jeho projektu Adopce na dálku s názvem „Paprsky naděje pro Bangladěš“ je podpořit vzdělání dětí ze sociálně ohrožených rodin v Bangladéši. Nabízí možnost nejen pomoci konkrétnímu dítěti, ale vzdělávací pomoc je určena i pro skupinu dětí. V tomto případě jde o podporu celé jedné chudé

bengálské školy. Pomoci chudým dětem právě z Bangladéše se pracovníci organizace rozhodli z toho důvodu, protože tuto zemi několikrát osobně navštívili, navázali zde kontakty a měli tak možnost poznat, v jakých poměrech místní lidé žijí. Bangladéš patří mezi nejchudší země světa, ve které žije mnoho negramotných lidí. A právě pomoc v oblasti vzdělání jim může otevřít cestu k lepšímu životu. (28)

Organizací realizující projekt Adopce na dálku v České republice je opravdu mnoho, takže jedinec, který se rozhodne podporovat chudé dítě z rozvojové země, to nemá zrovna jednoduché. Má spoustu otázek, na které by chtěl znát odpovědi, ale neví, na koho se obrátit. Ve své praktické části se proto zaměřím na zodpovězení otázek, které by budoucího zájemce o adopci dětí na dálku mohly zajímat nejvíce. Věřím, že pak bude jeho rozhodování, kterou organizaci si vybrat, jednodušší.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 METODOLOGIE VÝZKUMU

V teoretické části mé bakalářské práce jsem se zabývala problematikou rozvojových zemí, chudoby a jejím důsledkům, samotným projektem Adopce na dálku a organizacemi, které tento projekt realizují. Vycházela jsem z literatury, které bohužel k tomuto tématu není mnoho a z dostupných zdrojů na internetu. V praktické části této práce bych naopak ráda čerpala ze zkušeností pracovníků organizací, jež se tímto projektem zabývají a kteří mi budou odpovídat na mé otázky. V této části práce přiblížím výzkumný problém, cíl výzkumu a celkovou metodologii výzkumu, která je důležitá pro naplnění cíle mé práce. Popíšu zvolenou metodu sběru dat a výzkumný soubor.

6.1 Vymezení výzkumného problému, cíl výzkumu

Výzkum je systematická a pečlivě naplánovaná činnost, která je vedena snahou zodpovědět kladené výzkumné otázky, a tím potvrdit či vyvrátit dosavadní poznatky, anebo získat poznatky nové a přispět tak k rozvoji daného oboru. (12)

Jak jsem se již zmínila v teoretické části, organizací realizujících projekt Adopce na dálku je v ČR mnoho a budoucí zájemci o adopci dětí z chudých rozvojových zemí mají ztížený výběr. Jak tedy postupují? Buď si na internetu vyberou konkrétní organizaci, kterou znají, nebo se jim do ruky dostane letáček určité organizace s informací, že na internetových stránkách zjistí veškeré informace o jejím projektu. Také mohou dát na radu svého známého, který už třeba dítě na dálku podporuje, nebo o tomto projektu alespoň něco slyšel. Takový člověk už ale nemá snahu pátrat dále a zjistit tak mnohem více informací. A právě z tohoto důvodu bych ráda vytvořila přehlednou příručku o všech organizacích, které byly ochotné mi pomoci a jsem ráda, že dotázané organizace o ni projeví zájem.

Cíl výzkumu jsem si proto stanovila následovně: Zmapovat průběh projektu Adopce na dálku v České republice u nestátních neziskových organizací, jež tento projekt realizují a tím budoucímu zájemci o adopci dětí zodpovědět otázky, které by ho mohly při výběru organizace zajímat nejvíce.

Pro naplnění stanoveného cíle jsem si zvolila následující dílčí výzkumné otázky:

- a) Jaká jsou kritéria pro výběr cílových zemí a dětí do projektu Adopce na dálku v ČR?

- b) Jaká je výše ročního příspěvku od adoptivních rodičů a jakým způsobem jsou peníze využity?
- c) Jakou formou probíhá komunikace a kontakt s dítětem?
- d) Jaké vzdělání mohou děti díky tomuto projektu získat a jaké mají možnosti dalšího uplatnění?
- e) Jaké jsou důvody pro ukončení podpory dítěte?

6.2 Metoda sběru dat

Vzhledem ke stanovenému cíli jsem se rozhodla využít metody rozhovoru, jež je nejčastěji používanou metodou sběru dat v kvalitativním výzkumu a který je moderovaný a prováděný s určitým cílem a účelem. Jedním z typů tohoto rozhovoru je polostrukturovaný rozhovor, kdy tazatel má předem připravený seznam témat a otázek. (30) A právě polostrukturovaný rozhovor jsem použila při realizaci výzkumu, jako techniky sběru dat.

Zvláštní formou rozhovoru je dle Miovskeho (23) tzv. telefonní rozhovor, který se od klasického rozhovoru liší tím, že tazatel nemá možnost pozorování respondentů. Jeho velkou výhodou jsou však nízké náklady. Tazatel nemusí nikam cestovat a pobývat v terén. Zkrátka šetří čas.

6.2.1 Polostrukturovaný rozhovor

Metoda polostrukturovaného rozhovoru spočívá v tom, že si tazatel ještě před samotným rozhovorem vytvoří určité závazné schéma – okruh otázek, na které se chce respondentů v rozhovoru ptát. Tento typ rozhovoru umožňuje měnit pořadí kladení otázek podle potřeby a způsobu, jakým se rozhovor vyvíjí. Vytvořené schéma otázek tvoří jádro rozhovoru a na toto jádro se nabalují různé doplňující otázky a témata, které se vynořili v průběhu rozhovoru. (23)

Při zaměření mého výzkumu na průběh projektu Adopce na dálku v ČR, je tento typ rozhovoru vhodný pro určitou volnost, kterou mi jako tazateli umožňuje. Jakmile se v průběhu kladení otázek vynoří nové téma, které by mohlo být pro můj stanovený cíl významné, mohu téma prohloubit doplňujícími otázkami. Také budu používat techniku následného upřesnění a vysvětlení odpovědi respondenta. Znamená to, že si nechám např. vysvětlit, jak danou věc myslí a ověřím si, že jsem ji správně pochopila a interpretovala.

6.2.2 Základní scénář polostrukturovaného rozhovoru

I. INFORMACE O ORGANIZACI

- Název organizace?
- Jak dlouho projekt funguje a z jakého důvodu vznikl (co Vás k tomu přimělo)?
- Klesl počet zájemců o adopci v době krize oproti předchozím letům?

II. VÝBĚR CÍLOVÝCH ZEMÍ A DĚTÍ DO PROJEKTU ADOPCE NA DÁLKU

- Jaká jsou kritéria pro výběr zemí, ve kterých pomáháte a které to jsou? Podle jakého klíče se vybírají?
- Kdo a na základě jakých kritérií vybírá děti do projektu Adopce na dálku?
- Je výběr dítěte omezený jeho věkem?

III. FINANČNÍ PROSTŘEDKY, PLATBY

- Výše ročního příspěvku?
- Pokud zajišťujete adopci ve více zemích a roční částka se liší, proč tomu tak je?
- Jaké procento příspěvku přináležejí organizaci projektu a kolik připadne dítěti?
- Na co je částka určená dítěti využita a kdo o ní rozhoduje (kdo dostane peníze)?
- Je možné zaplatit více, než je pravidelná částka?

IV. KOMUNIKACE A KONTAKT S DÍTĚTEM

- Jak častý je kontakt s dítětem a jakou formou probíhá? V jakém jazyce?
- Je překážkou adopce, pokud neumím cizí jazyk a nemám nikoho na pomoc s překladem?
- Je možné osobní setkání s dítětem (ať už v místě jeho bydliště nebo v ČR) a jak v takovém případě probíhá?

V. VZDĚLÁNÍ A UPLATNĚNÍ

- Jaké vzdělání mohou děti zařazené do projektu získat?
- Jaké jsou možnosti uplatnění dítěte po ukončení podpory? Je předem určeno ukončení podpory?

VI. UKONČENÍ PODPORY DÍTĚTE

- Z jakých důvodů ukončují děti svou účast v projektu Adoptce na dálku?
- Jaké jsou další možnosti, pokud mnou podporované dítě v projektu skončilo?
- Pokud dítě v projektu skončí, je možné si s ním i nadále dopisovat?

6.3 Výzkumný soubor

U kvalitativního výzkumu jde o výběr záměrný. Nikdy nemůže být použit výběr náhodný, neboť je nutné, aby vybrané osoby byly pro daný výzkum vhodné. Tzn. aby měly potřebné vědomosti a zkušenosti z daného prostředí. Jen tak mohou být jejich odpovědi pro tazatele informačně bohaté a pravdivé. (11)

Pro můj výzkum byly základním souborem organizace realizující v ČR projekt Adoptce na dálku. Nejprve jsem si na internetových stránkách tyto organizace vyhledala a zjistila potřebné kontakty na jednotlivé pracovníky, kteří jsou koordinátory tohoto projektu. Osloveno bylo celkem 16 pracovníků z těchto organizací: ADRA, ADCH Praha, ADCH Olomouc, DCH Hradec Králové, DCH ostravsko-opavská, DCH Plzeň, Humanistické centrum Dialog, Humanistické centrum Narovinu, Vysokoškolští humanisté, Humanitas Afrika, Maitri, Nadace Mezinárodní potřeby, Nadační fond DARA, Nadační fond Inka, pro-Contact a Samari. Seznámila jsem se záměrem svého výzkumu a požádala o rozhovory a spolupráci. Bohužel 2 pracovníci – jeden z organizace Humanitas Afrika, druhý z Nadačního fondu DARA – nebyli ochotni se výzkumu účastnit. Můj výzkumný soubor tedy tvořilo 14 organizací z oslovených 16, které se účastnily výzkumu.

6.4 Průběh výzkumného šetření, sběr dat

Sběr dat byl prováděn technikou polostrukturovaného rozhovoru. Výzkum byl realizován od září 2009 do března 2010. Každému rozhovoru předcházela elektronická (e-mail)

nebo telefonický kontakt, v němž byli pracovníci organizací seznámeni s obsahem výzkumu a požádáni o spolupráci.

Některé rozhovory probíhaly v místě sídla organizace, jiné v aule Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, kde se konalo setkání adoptivních rodičů s koordinátory projektu Adopce na dálku některých organizací a některé přes Skype, neboť z časových důvodů nebyla možnost navštívit všechny organizace v místě jejich sídla. Při klasických rozhovorech prováděných tváří v tvář panovala příjemná a uvolněná atmosféra, ale i u telefonických rozhovorů byli pracovníci velmi milí a ochotni mi pomoci. Délka rozhovorů byla různá, většinou se pohybovala kolem 35 minut. V průběhu celého rozhovoru jsem si dělala poznámky na papíry s předem připravenými otázkami. Otázky jsem pokládala volně, nechala jsem respondenty povídat, abych zjistila co nejvíce potřebných informací.

7 PREZENTACE VÝLEDKŮ VÝZKUMU

U kvalitativního výzkumu se nedosahují výsledky pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Při prezentaci závěrů výzkumu jde o výstižný popis. Není možné, aby výzkumník prezentoval podrobně všechny nashromážděné údaje. Proto je nutné tyto údaje zredukovat. Podstatné je prezentovat přesný popis daného předmětu výzkumu, i když nejsou prezentovány všechny údaje, které byly zkoumány. (29)

Svémi poznámkami ke každé otázce jsem získala poměrně bohatý textový materiál, neboť respondenti odpovídali na všechny otázky opravdu zodpovědně. U některých otázek se rozpovídali, u jiných byli struční. Poznámky jsem si několikrát podrobně přečetla a poté provedla redukci prvního řádu do výstižného popisu.

7.1 Zpracování rozhovorů

A) VÝBĚR CÍLOVÝCH ZEMÍ A DĚTÍ DO PROJEKTU ADOPCE NA DÁLKU

ADRA

ADRA sponzoruje vzdělání dětí v Bangladéši. Výběr této země byl dán panem Moskalou, který v této zemi žije a místní podmínky dobře zná. V současné době organizace neplánuje projekt rozšířit do dalších zemí. Děti do projektu vybírá komise několika lidí přímo na místě, která se skládá ze zástupců místní partnerské organizace. Jsou to lidé (např. něco jako sociální pracovník, učitel, zástupce rodičů), kteří v dané čtvrti žijí, znají místní situaci a vědí, které rodiny potřebují pomoc. Kritéria jsou nastavena tak, že na prvním místě jsou sirotci, pak svobodné matky nebo rodiny, které mají více dětí a rodiny, které mají velice nízký příjem. Problém je, že ve vesnici jsou de facto všichni chudí, takže výběr je složitý. Do projektu jsou zařazovány děti od 3 let, kdy mohou navštěvovat mateřskou školu, až do 18 let věku studenta. Ve velké většině případů děti neznají přesné datum narození. V této zemi (zvláště na vesnicích) se datum narození nepoužívá a tudíž lidé svoje datum ani neznají.

U této organizace může adoptivní rodič podporovat nejen konkrétní dítě, ale i celou třídu nebo dokonce školu. Díky této pomoci chodí do školy i děti, které nejsou sponzorované. Jde také o to motivovat rodiče, aby děti do školy pouštěli. O tento druh sponzoringu však není mezi dárci velký zájem. Podporovat konkrétní dítě je přece jen osobnější.

ADCH Praha

ADCH Praha – Rozvojové středisko podporuje děti v 6 zemích – Indii, Ugandě, DR Kongu, Zambii, Thajsku a Bělorusku. Základními kritérii výběru jsou potřebnost země, politická stabilita oblasti a důvěryhodná místní partnerská organizace, která smluvně zajišťuje, aby byly prostředky využity v souladu s posláním projektu. Děti vybírají místní sociální pracovníci ve spolupráci s komunitou a podmínkou pro zařazení dítěte do projektu je skutečnost, že dítě nemůže z finančních důvodů chodit do školy nebo by muselo školní docházku předčasně ukončit. Současně se posuzuje i zájem dítěte o vzdělání. Věk dítěte nerozhoduje.

ADCH Olomouc

ADCH Olomouc realizuje projekt Adopce na dálku na Haiti. Projekt vznikl na základě dlouhodobé spolupráce s touto zemí. Kritéria pro výběr země vznikají na základě průzkumu potřeb a komplexního monitoringu situace v dané zemi (v tomto případě na Haiti). Poté je stanoven projektový záměr, který odpovídá na požadavky stanovené průzkumem a zároveň je realizovatelný ze strany pomáhající organizace. Děti do 18 let věku vybírají do projektu komise na Haiti, která je složena z místních duchovních, neboť Haiti je z více než 90% katolickou zemí. Kritériem je jejich ekonomická a sociální situace a také motivace k získání vzdělání.

DCH Hradec Králové

DCH Hradec Králové pomáhá dětem v Indii, neboť indiští partneři se na charitu s žádostí o pomoc obrátili jako první. Děti do projektu vybírají právě tito partneři a jejich spolupracovníci, kteří žijí na indickém venkově společně s obyvateli chudých vesnic. Z nejchudších indických rodin vybírají děti ve věku od 3 a více let, jejichž rodiče nemají dostatek financí na zajištění jejich vzdělání. Důležitý je i souhlas rodičů se zařazením dítěte do projektu.

DCH ostravsko-opavská

Středisko humanitární pomoci DCH ostravsko-opavské zaměřuje svou pomoc na děti z Ukrajiny, neboť mají v této zemi zkušenosti a spolehlivé partnery. Děti do projektu vybírají místní koordinátoři, potřebnost potvrzuje místní kněz a závěrečné slovo má hlavní koordinátorka projektu. Kritériem pro výběr je především sociální potřebnost rodiny a chudoba, věk dítěte nerozhoduje. Vzhledem k tomu, že je na Ukrajině základní školní docházka bezplatná, je další podmínkou u dětí školou povinných školní docházka.

DCH Plzeň

Projekt Adopce na dálku je realizován ve 3 zemích Latinské Ameriky – v Bolívii, Paraguayi a Peru ve spolupráci s tamními partnerskými organizacemi, které jsou pro DCH Plzeň důvěryhodné. Děti vybírá pracovník místních partnerských organizací na základě znalostí poměrů v rodině dítěte, tj. děti žijící v nejhorsích jak finančních, tak sociálních podmínkách. Věk dítěte nerozhoduje, ale pracovník musí mít souhlas rodičů se zařazením dítěte do projektu.

Humanistické centrum Dialog

Humanistické centrum Dialog pomáhá dětem ve 3 zemích – v Keni, Guineji a Beninu. Děti zařazené do projektu jsou většinou děti z nejhudších čtvrtí a rodin, které by jinak neměly možnost studovat. Děti jsou vybírány místními koordinátory, kteří znají životní podmínky dětí a jejich rodin. Dalším důležitým faktorem je, že rodiče vybraných dětí je podporují v jejich úsilí vzdělávat se a nechtějí, aby děti pracovaly. Výběr dítěte není omezený jeho věkem.

Humanistické centrum Narovinu

Humanistické centrum Narovinu realizuje projekt Adopce na dálku v Keni, neboť je tato země jazykově dostupná pro koordinátory projektů organizace. Děti vybírají místní koordinátoři, kteří v chudinských čtvrtích žijí a znají dobře místní poměry. Při výběru dítěte do projektu je důležitá jeho rodinná situace, nikoliv věk. Jsou vybíráni především sirotci, děti žijící s jedním rodičem, děti z vícečlenných rodin, děti jejichž rodiče jsou bez zaměstnání atd.

Vysokoškolská humanisté

Občanské sdružení Vysokoškolská humanisté pomáhá dětem v Guineji, neboť zde již několik let před vznikem projektu Adopce na dálku působilo a organizovalo jiné projekty. Děti do projektu vybírají místní týmy guinejských dobrovolníků, především na základě míry chudoby dané rodiny a také ochotě s projektem spolupracovat. Výběr dítěte není omezený jeho věkem, ale upřednostňují se nejhudší děti, handicapované, děti uprchlíků, děti z ulice a dívky.

Maitri

Od samého počátku podporuje Maitri děti ze 2 zemí – Rwandy a Konga. Kritérium výběru bylo dáno předchozí pomocí v této oblasti (kontakty, dobré zkušenosti s partnery, znalost místní situace) a celkově velmi špatnou situací dětí – sirotků. Děti vybírají partneři Maitri, tj. misionáři, případně místní členové řeholních společenství. Zpočátku byla hlavním kritériem osiřelost, tedy dítě bez obou rodičů, a samozřejmě chudoba. Nyní jsou do projektu vybíráni i polosirotci a děti s oběma rodiči, ale stále platí kritérium chudoby a potřebnosti. Dalším faktorem, který ovlivňuje výběr, je „dostupnost“. Dítě musí být v rozumném dosahu od dané misijní stanice a misionář musí mít přístup do dané komunity (rodiny). Věk dětí zařazených do projektu je zhruba od 2 let (výjimečné případy) do cca 18 let. Cílem projektu není jen podpora školního vzdělání, ale i zlepšení materiální situace těch nejpotřebnějších dětí, proto jsou přijímány i děti předškolního věku.

Nadace Mezinárodní potřeby

Nadace Mezinárodní potřeby je součástí mezinárodního sdružení I. N. Network a projekt je realizován v zemích, ve kterých má organizace pobočku. Místní pobočka je podmínkou, jinak by nadace nedokázala zajistit organizaci a integritu práce. Chudé děti jsou podporovány ve 4 zemích: Nepálu, Filipínách, Srí Lance a Ugandě. Vyhledáváním potřebných rodin, shromažďováním osobních údajů a vedením seznamu žadatelů o podporu se zabývá INCAP (International Needs Children's Assistance Program, česky Dětský podpůrný fond I. N. Network). Děti jsou zapsány na seznam čekatelů zpravidla na doporučení vedoucího křesťanského společenství, který zná celkovou situaci rodiny. V některých případech také žádají o podporu sami rodiče dítěte. Do projektu jsou zařazovány děti od 4 let věku, neboť docházka do školky je často podmínkou zařazení do 1. třídy, resp. děti si tam jen nehrají, ale reálně se připravují na výuku ve škole.

Nadační fond Inka

Nadační fond Inka pomáhá v Peru. Děti vybrané do projektu musí splňovat podmínku chudoby a mít vynikající prospěch ve škole. Výběr je také omezený věkem dítěte. Podpora je od cca 4. třídy základní školy do konce střední či vysoké školy. Formou prospěchových stipendií jsou pak podporovány nadané děti a studenti, které do projektu vybírají peruánské koordinátory. Navštíví školu a promluví si s učitelem nebo ředitelem o zájmech a schopnostech dítěte. Někteří studenti s výborným prospěchem se na peruánské koordinátory obrazejí sami. Pracovníci nadačního fondu by rádi pomohli všem dětem, ale bohužel to

není v jejich silách. Proto se rozhodli, že když pomůžou alespoň nadaným a šikovným dětem, aby mohly studovat a získat vzdělání, ony samy budou moci posléze svými získanými zkušenostmi, dovednostmi a vědomostmi přispět ke zlepšení života indiánů. Praxe ukázala, že některé z takto podporovaných dětí po střední škole dokonce složili úspěšně přijímací zkoušky a začali studovat na vysoké škole.

pro-Contact

Občasné sdružení pro-Contact pomáhá dětem v západoafrické Guineji ve dvou městech – Conakře a Kissidougou. Kritériem výběru byla osobní návštěva země předsedkyní sdružení. Časem by rádi projekt rozšířili i do jiných afrických zemí. Děti do projektu vybírají guinejští koordinátoři, protože lépe znají prostředí a tamní lidi. Hlavním kritériem je to, zda dítě pochází z chudé rodiny, která si nemůže dovolit platit školní docházku. Do projektu jsou zařazovány také starší děti, kterým „uteklo“ více let bez školy, a rovněž dívky, které tvoří více než polovinu adoptovaných dětí. Minimální věk dítěte pro zařazení do projektu jsou 3 roky, kdy dítě v Guineji může začít chodit do školky. Maximální věk je přibližně 14 let, tzn. věk, kdy dítě normálně navštěvuje základní školu (10 tříd). Podpora ale může trvat až na univerzitu.

Samari

Samari realizuje projekt Adopce na dálku v Bangladéši. Stejně jako ADRA, tak i Samari spolupracuje s MUDR. Milanem Moskalou, který v této zemi žije. Pracovníkům organizace při osobní návštěvě ukázal, co život v Bangladéši znamená a navrhl jim, jak těmto lidem pomoci. Děti do projektu vybírají bengálští pracovníci a učitelé, kteří ve školách učí a místní poměry znají lépe. Výběr žáků do školy je různorodý. Zaprvé se studiem dítěte musí souhlasit jeho rodiče. Mezi další kritéria patří vzdálenost bydliště dítěte od školy (aby nemuselo do školy docházet daleko – cca 4 km je optimální), zájem dítěte studovat a příp. předchozí školní výsledky. Výběr dítěte není omezený jeho věkem, jsou však preferovány děti starší 5 let; mladší si ve škole špatně zvykají.

B) FINANČNÍ PROSTŘEDKY, PLATBY

ADRA

Výše příspěvku se v Bangladéši liší podle toho, jaké dítě se rozhodne adoptivní rodič podporovat. Může to být:

- denní školák (dítě dochází do školy na vesnici každodenně – mateřská škola, 1. – 5. třída): 5 400,- Kč ročně. Dítěti je hrazeno školné, školní pomůcky, 2x ročně uniforma, jídlo 1x denně),
- dítě z internátní školy (dítě kvůli velké vzdálenosti svého bydliště od školy musí bydlet v internátním zařízení – mateřská škola, 1. – 12. třída): 6 600,- Kč ročně. Dítěti je hrazeno studium a celoroční pobyt ve škole, 2x ročně uniforma, školní pomůcky, jídlo 3x denně),
- sirotek či polosirotek (dítě, které přišlo o jednoho či oba rodiče): 7 800,- Kč ročně. Dítěti je poskytnuto kompletní zaopatření, hrazeno školné, školní pomůcky, 2x ročně uniforma, oblečení, jídlo 3x denně).

ADRA používá na správu projektu, na věci spojené s administrativou, monitorovací cesty apod. 15% z ročního příspěvku. Zbývajících 85% připadne dítěti (využití částky viz výše). Adoptivní rodič je o tomto využití příspěvku informován ve smlouvě, kterou podepisuje. Peníze určené dítěti nedostávají jeho rodiče, ale jsou posílány místní partnerské organizaci, která převádí peníze na školné a jídlo do jednotlivých škol. Ostatní věci (jako školní pomůcky, uniformy) nakupují pracovníci této organizace a dítěti je dávají osobně. Adoptivní rodiče mohou také zaplatit více, než je pravidelná částka. Tyto peníze jdou do tzv. Rezervního fondu, ze kterého se platí školení učitelů, určité opravy a dovybavení škol. V letošním roce jsou nachystány peníze i na elektrifikaci těch škol, ve kterých dosud není elektřina.

ADCH Praha

Výše příspěvku se liší podle země, ze které dítě pochází, neboť životní úroveň a náklady na vzdělání jsou v jednotlivých zemích odlišné. V některých zemích se částky liší i podle toho, jakou školu dítě navštěvuje.

- Indie 4 900,- Kč za rok podpora dítěte; 6 000,- Kč za rok podpora studenta, bohoslovce, novicky,
- Uganda 7 000,- Kč za rok podpora dítěte, studenta; 8 500,- Kč za rok podpora bohoslovce,

- DR Kongo 7 000,- Kč za rok podpora dítěte,
- Zambie 8 000,- Kč za rok podpora dítěte, studenta,
- Thajsko 5 500,- Kč za rok podpora dítěte; 7 000,- Kč za rok podpora studenta,
- Bělorusko 6 900,- Kč podpora dítěte.

Dítěti připadne 70% z částky, ze které je hrazeno školné, školní pomůcky, uniforma a základní zdravotní péče. Peníze se neposílají rodičům dětí, ale na účty partnerských organizací, které je poté zašlou na účty jednotlivých škol. 20 % z příspěvku jde do tzv. Rozvojového fondu, ze kterého jsou hrazeny konkrétní projekty (např. stavba či rekonstrukce škol, rozvoj vesnic, ve kterých děti žijí atd.). Zbývajících 10% využívá ADCH Praha – Rozvojové středisko na realizaci projektu Adopce na dálku (administrativa, metodické vedení, kontrola a monitoring projektu). Adoptivní rodiče mohou také zaplatit libovolnou částku do již výše zmíněného Rozvojového fondu (všechny země) nebo do tzv. Dárkového fondu (Indie, Uganda, DR Kongo, Zambie, Thajsko), ze kterého se nakupují dárky všem podporovaným dětem. Do Dárkového fondu jsou navíc automaticky převáděny i příspěvky nad rámec pravidelné roční částky.

ADCH Olomouc

Výše příspěvku činí na dítě z Haiti 6 500,- Kč za rok. Z této částky připadne dítěti 92% na školné, školní pomůcky (učebnice, psací potřeby, knihy), povinnou školní uniformu, školní tašku, základní zdravotní péči, jedno jídlo denně a cestovní výdaje (v případě, že dítě musí do školy dojíždět). Peníze se neposílají rodičům dětí, ale na účet místní partnerské organizace, která je zašle na účet školy. Organizaci připadne 8% na administrativní náklady spojené s tímto projektem. V případě, že adoptivní rodiče zaplatí více, než je pravidelná částka, využijí se tyto peníze např. na úhradu léků, které jsou na Haiti drahé, nebo také na rekonstrukci školy.

DCH Hradec Králové

Výše příspěvku na dítě z Indie se liší podle toho, na kterém stupni studuje.

- První stupeň (1. – 7. třída) 6 500,- Kč za rok,
- Druhý stupeň (8. – 10. třída) a vyšší střední stupeň (11. – 12. třída) 8 000,- Kč za rok.

Podpora studentů na vysoké škole je ojedinělá, neboť roční náklady na studium jsou značně vysoké, a to od 40 000,- do 50 000,- Kč. Rozdělení a využití příspěvku i částky zaplacené nad rámec té pravidelné, je stejné jako u ADCH Olomouc.

DCH ostravsko-opavská

Výše příspěvku činí na dítě z Ukrajiny 7 200,- Kč ročně. Z této částky připadne dítěti 80% na náklady spojené se vzděláním (školní pomůcky, jídlo ve školách, jízdné, oblečení, ubytování), na zdravotní péči (léky, zdravotní pomůcky, jiné léčebné náklady), na ubytování a stravu v náhradních rodinách a domovech u dětí bez rodičů a na pokrytí základních životních potřeb (strava, náklady na bydlení). Peníze dostává rodič nebo zákonný zástupce dítěte, jen v případě alkoholismu nebo jiné možnosti zneužití hospodaří s financemi místní koordinátor. 10% z příspěvku jde do tzv. společného fondu, ze kterého jsou hrazeny různé volnočasové aktivity všem dětem (sportovní, kulturní aj.), ale také pomoc dosud nezapojeným dětem v projektu Adopce na dálku. Zbývajících 10% připadne organizaci na náklady spojené s realizací projektu. V případě, že adoptivní rodiče zaplatí více, než je pravidelná částka, jde tento „přebytek“ do výše zmíněného společného fondu.

DCH Plzeň

Výše příspěvku na dítě je pro všechny země (Bolívie, Paraguay, Peru) stejná, a to 7 000,- Kč ročně. Z tohoto příspěvku připadne dítěti 92%. Peníze jsou zasílány partnerským organizacím a místní koordinátoři použijí finance na konkrétní dítě (nákup školních potřeb a učebnic, dvou školních uniforem, oblečení, stravy ve škole, léky a lékařské ošetření a v některých případech i ubytování v internátních zařízeních). Školné se neplatí, neboť vzdělání je v cílových zemích bezplatné. Zbývajících 8% připadne organizaci na zajištění provozních nákladů. Adoptivní rodiče mohou zaplatit i více. Tyto peníze jdou na rozvoj projektu.

Humanistické centrum Dialog

Výše příspěvku se liší podle země, ze které dítě pochází, neboť životní úroveň a náklady na vzdělání jsou v jednotlivých zemích odlišné.

- Guinea 7 500,- Kč ročně,
- Keňa 7 200,- Kč ročně,
- Benin 6 000,- Kč ročně.

Dítě obdrží 75% z dané částky, ze které místní koordinátoři hradí dítěti školní uniformu, učebnice, školní pomůcky, školní poplatky a v některých oblastech, kde jsou kvalitní státní bezplatné školy, hradí i zdravotní péči, jídlo nebo další potřebné věci, jako jsou boty, batohy, moskytiéry apod.). Peníze se neposílají rodině dítěte, ale přímo na účet školy nebo partnerské organizace. Přibližně 12% z příspěvku jde na náklady spojené s organizací projektu a zbývajících 13% je věnováno na další projekty Kampaně lidské podpory, které s adopcí souvisejí (např. stavba škol, vybavení škol, sirotčinců, zdravotních center atd.). Když adoptivní rodič zaplatí více, než je pravidelná částka, tak se po domluvě s ním tento „přebytek“ použije na některý z projektů, jako je např. výstavba škol, zajištění očkování pro děti atd.

Humanistické centrum Narovinu

V Keni se výše příspěvku liší podle toho, jakou školu dítě navštěvuje:

- studium na základní škole 7 200,- Kč za rok,
- studium na střední škole 14 400,- Kč za rok.

Rozdělení a použití částky je stejné jako u Humanistického centra Dialog. Adoptivní rodiče mohou také svému dítěti přispět větší částkou, a to na tzv. extra dárky (např. kolo, dres). V rámci speciálních hromadných akcí mají možnost také hradit dítěti zdravotní pojištění (1 500,- Kč za rok) nebo mohou přispět na další projekty organizace – vybavení a výstavby škol, nemocnic, center pro děti atd.

Vysokoškolská humanistická

Výše příspěvku se v Guineji liší podle toho, jakou školu dítě navštěvuje:

- 6 000,- Kč ročně mateřská škola až 6. třída základní školy,
- 7 500,- Kč ročně college (7. až 10. třída),
- 9 000,- Kč ročně střední škola, učební obor a univerzita.

Rozdělení a použití částky je stejné jako u Humanistického centra Dialog a Narovinu. Pokud adoptivní rodiče zaplatí více, než je pravidelná částka, jdou tyto peníze na fond zdraví pro dítě nebo na stavbu školy.

Maitri

Výše příspěvku na dítě činí pro obě země (Rwandu i Kongo):

- v základním programu 4 200,- Kč za rok,
- v programu pro střední školy 5 500,- Kč za rok.

Organizaci případně okolo 1% z příspěvku na režijní náklady, zbývající částka je určena přímo pro dítě na zajištění živobytí, a je-li dítě ve školním věku, i na školní vzdělání. O jejím využití rozhoduje osoba zodpovědná v daném místě za projekt (misionář apod.). Ta rozhodne, zda dítě nebo jeho rodič dostane do ruky peníze (tzv. měsíční příděl), nebo zda mu za ně nakoupí potřebné věci podle vlastního uvážení a zaplatí školné atd. Mnoho adoptivních rodičů platí více, než je pravidelná částka. Někteří naopak platí méně, takže přebytky od první skupiny se nejprve použijí na zaplacení nedoplatků těch druhých, a zbude-li ještě něco, jsou tyto peníze využity na jiné projekty v této oblasti. Není možné, aby dítě dostalo zvýšený příděl, všechny dostávají stejně (nekupují se pro ně ani dárky na Vánoce nebo něco podobného). Pouze na závěr podpory je možné dítěti něco přidat do začátků, aby se mohlo začít samo žít (např. na koupi stroje, nástrojů, náradí, materiálu k řemeslu apod.).

Nadace Mezinárodní potřeby

Výše plné podpory dítěte činí 8 400,- Kč za rok. Výše poloviční podpory je 4 200,- Kč za rok. Pokud se adoptivní rodič rozhodne pro poloviční podporu, dostává zprávy o dítěti a všechno ostatní tak, jako kdyby přispíval plnou podporou. Pro dítě pak nadace hledá adoptivního rodiče druhé poloviny podpory. I když jsou děti podporovány ve 4 zemích (Nepál, Filipíny, Srí Lanka, Uganda), výše ročního příspěvku je pro všechny země stejná.

Nadaci případně 20% z ročního příspěvku (náklady na správu nadace), další 2% se účtují na tzv. Fond rozvoje programů pomoci do zahraničí, který slouží k hrazení nákladů na rozvoj projektu (cestovné, apod.). Zbývajících 78% připadne dítěti. Dětem se hradí jídlo, oblečení (včetně školní uniformy), boty, nepromokavý plášť či deštník a vzdělání (učebnice a další pomůcky, školné nebo školní poplatky, školní potřeby, školní tašky), podle potřeby také lékařské ošetření a část peněz slouží také k pokrytí výdajů spojených s péčí o děti (provoz center, kam děti chodí). Na Filipínách a Srí Lance uskutečňují platbu poplatků a nutné nákupy samotní pracovníci pobočky. V Ugandě dostává peníze přímo škola, která z ní platí všechno, co dítě potřebuje. Peníze nejsou tedy ani v jedné zemi předávány rodičům dětí. V Nepálu jsou kontaktními osobami lidé z místní církve, neboť účetní převody nelze v této zemi provádět. Soukromé bankovní účty tam neexistují, poštou není posílání spoleh-

livé a infrastruktura je také velmi chatrná. Proto jsou peníze prostřednictvím pověřených lidí (především terénních misijních pracovníků) zpravidla fyzicky předány jednotlivým rodinám.

Adoptivní rodiče mají možnost zaplatit více, než je pravidelná částka. Pokud tak učiní, jdou tyto peníze do tzv. Dárkového fondu, ze kterého pracovníci všech cílových zemí zajišťují mimořádné věcné dárky (potravinové balíčky, deky, hračky výchovného či vzdělávacího charakteru) pro podporované děti. A to především v době Vánoc, někdy i v průběhu roku, např. na začátku školního roku.

Nadační fond Inka

Výše příspěvku (stipendia) v Peru se liší podle toho, jakou školu dítě navštěvuje:

- studium na základní škole 6 000,- Kč ročně,
- studium na střední a vysoké škole 8 500,- Kč ročně.

Náklady na rok studií na vysoké škole se však pohybují v rozmezí od 15 000,- do 23 000,- Kč. Částku, která převyšuje 8 500,- Kč, poskytne Nadační fond Inka dle potřeby z „obecných darů“, tedy z peněz některých adoptivních rodičů (nazývaných kmotrů), kteří platí více, než je pravidelná částka.

Z částek přináleží nadačnímu fondu 10% na organizační náklady, dítě využije zbývajících 90%. Tyto peníze jdou na účet nadace v Peru a mají je k dispozici 2 koordinátoři, kteří platí zápisné a další poplatky škole, nakupují uniformy, povinné dresy, školní batohy, boty, pomůcky, další kurzy, doučování apod. Rodiče studentů nedostanou peníze do ruky nikdy. Materiální dary ani např. zvířata se neosvědčily. V Peru vyvolávají dárky u druhých smutek a závist.

pro-Contact

Příspěvek na dítě činí v Guineji 5 250,- Kč za rok. Organizaci (české a guinejské dohromady) připadne 26% z příspěvku (z toho jsou hrazeny náklady na realizaci projektu, provoz organizace, letenky, náklady spojené s administrativou apod.), dítěti 74%, což je 3 900,- Kč. Z toho 800,- Kč je na uniformu (2 ks za školní rok) a školní pomůcky (psací potřeby, taška, sešity, knížky) – to kupují guinejské koordinátory a 3 100,- Kč jde na školné, které guinejské koordinátory předávají přímo ředitelům škol. Peníze se nedávají rodičům dětí. Pokud je školné na jeden rok nižší než 3 100,- Kč, tak jde zbytek peněz do tzv. Rizikového fondu, z něhož se pak všem dětem hradí zdravotní péče v případě nemoci (až do vyčerpání

fondu). Adoptivní rodiče mohou také zaplatit více, než je pravidelná částka. Peníze navíc jdou do již výše zmíněného Rizikového fondu.

Samari

Výše příspěvku se v Bangladéši liší podle toho, z jaké kategorie si adoptivní rodič dítě vybere (podobné jako u organizace ADRA):

- denní školák: 5 520,- Kč ročně. Dítěti je z příspěvku hrazeno školné, školní pomůcky, uniforma, jídlo 1x denně),
- internátní školák: 7 680,- Kč ročně. Dítěti je z příspěvku hrazeno školné, školní pomůcky, uniforma, ubytování, jídlo 3x denně),
- sirotek: 9 600,- Kč ročně. Dítěti je z příspěvku hrazeno celkové zaopatření.

Samari nabízí ještě jednu variantu vzdělávací pomoci, která je určena pro skupinu dětí. Je však podstatně dražší: 26 400,- Kč ročně. Tato částka stačí na to, aby sponzor podporoval celou jednu chudou bengálskou školu. Je z ní hrazeno školné pro zhruba 70 dětí, školní pomůcky pro děti i učitele a plat dvou učitelek.

Organizace si ponechává 15% z příspěvku (na správu projektu, na věci spojené s administrativou, apod.), zbývajících 85% případně dítěti (využití částky viz výše). Dále se dětem na konci roku z těchto peněz nakupují vánoční dárky (např. nůžky na nehty, deštník, ručník, hodinky atd.) Peníze od adoptivních rodičů jsou zasílány partnerské organizaci, která převádí peníze na školné a jídlo do jednotlivých škol. Ostatní věci (jako školní pomůcky, uniformy) nakupují pracovníci této organizace a dítěti je dávají osobně. Adoptivní rodiče mohou také zaplatit více, než je pravidelná částka. V takovém případě jde zbytek peněz do tzv. Rezervního fondu, ze kterého se platí např. opravy a dovybavení škol.

C) KOMUNIKACE A KONTAKT S DÍTĚTEM

ADRA

Kontakt adoptivního rodiče s dítětem probíhá formou dopisů. Děti většinou píšou 1x ročně v období Vánoc, adoptivní rodiče mohou psát kdykoliv během roku. Dopisy jsou

v angličtině. V případě, že sponzor anglicky neumí, dopis mu zdarma pracovníci organizace přeloží. Adoptivní rodič se může také se svým dítětem osobně setkat, ale pouze v Bangladéši, nikoliv v ČR. Cestu do Bangladéše si musí hradit sám.

ADCH Praha

Děti píší svým adoptivním rodičům 2x ročně dopis (před Vánoci a během Velikonoc nebo v letních měsících). Jednou ročně zasílá partnerská organizace zprávu se školními výsledky a novou fotografií dítěte. Děti, které ještě neumějí plynule anglicky, francouzsky nebo rusky, píší ve svém mateřském jazyce. V tomto případě je součástí dopisu od dítěte také překlad místního sociálního pracovníka do anglického jazyka (Indie, Uganda, Zambie, Thajsko), francouzského jazyka (Kongo) nebo jazyka ruského (Bělorusko). V těchto jazycích pro dané země musí být také dopisy od adoptivních rodičů. V případě potřeby zajišťují překlady dobrovolníci ADCH Praha. Adoptivním rodičům je také doporučováno, aby neposílali balíčky s dárky (k tomuto účelu slouží Dárkový fond). Adoptivní rodiče mohou své dítě i osobně navštívit, ale na osobní náklady a pouze v některých cílových zemích (Indie, Uganda, Bělorusko). Setkání s dítětem pak probíhají buď v místě jeho bydliště, ve škole, anebo v prostorách partnerské organizace. Návštěva dítěte v ČR není vzhledem k velkým kulturním rozdílům většiny zemí možná (výjimku tvoří děti z Běloruska, kteří Českou republiku navštívili na náklady adoptivních rodičů).

ADCH Olomouc

Ve smluvních podmínkách je stanoveno, že dítě adoptivnímu rodiči napíše minimálně jednou ročně dopis. Adoptivním rodičům jsou zasílány také školní výsledky dítěte. Rodiče mohou svým dětem psát jak často chtějí. Dopisy od dětí jsou ve francouzštině (resp. v kreolštině). Pokud adoptivní rodiče neumí francouzsky, zajišťují překlady pracovníci ADCH Olomouc. U této organizace není osobní setkání s dítětem umožněno.

DCH Hradec Králové

Dopisy od dětí jsou společně s informacemi o projektu hromadně posílány 2x ročně (v únoru a září). S partnery na indické straně bylo domluveno, že výměna dopisů bude probíhat i ze strany adoptivních rodičů maximálně 2x ročně. Děti jsou z nejnižší vrstvy obyvatel-

stva a jejich rodiče jsou často sami negramotní, takže nemohou pomoci a dohlédnout na psaní dopisu. Z tohoto důvodu pomáhají dětem s dopisem místní koordinátoři, kteří dopis s dítětem nejen napíší, ale pomohou jej přeložit i do anglického jazyka. Pokud je dítě hodně malé nebo se neumí vyjádřit, je pomoc koordinátora nevyhnutelná. Překlady do/z angličtiny zajišťují v případě potřeby pracovníci DCH Hradec Králové. Posílání balíčků se adoptivním rodičům nedoporučuje. Adoptivní rodič může své dítě také osobně navštívit v Indii, ale pouze na jeden den. Ubytování v rodině dítěte vzhledem k chudým podmínkám není možné. Návštěva dítěte v ČR se vzhledem k odlišnému socio-kulturnímu prostředí nedoporučuje.

DCH ostravsko-opavská

Děti jsou vedeny k tomu, aby minimálně 2x ročně psaly svým adoptivním rodičům dopisy. Častější kontakt závisí na zájmu adoptivního rodiče i podporovaného dítěte a na sociálních poměrech v jeho rodině. Jedenkrát ročně obdrží adoptivní rodič také školní vysvědčení svého dítěte. Děti píší dopisy v ukrajinštině nebo ruštině. Pokud mají adoptivní rodiče potíže s překladem, na vyžádání zajistí překlad pracovníci DCH ostravsko-opavské. Adoptivní rodiče mohou také své dítě osobně navštívit, a to v rámci každoročně organizovaných cest na Ukrajinu. Díky těmto cestám mají možnost seznámit se s místní krajinou a životními podmínkami dětí a jejich rodin. Návštěvu dítěte v ČR organizace nezajišťuje.

DCH Plzeň

Kontakt dítěte s adoptivními rodiči probíhá formou korespondence (dopisů) alespoň 2x ročně, a to ve španělštině. Překlad zajišťují bezplatně pracovníci DCH Plzeň. Díky těmto dopisům se adoptivní rodiče dozvídají nejen o prospěchu svého dítěte, ale i o jeho zájmech a přáních. Osobní setkání s dítětem je možné, ale pouze v cílových zemích.

Humanistické centrum Dialog

Adoptivní rodiče jsou minimálně 2x za rok informováni o tom, jak si jejich dítě vede ve škole, mohou si vyměňovat fotografie, dopisovat si. Zasílání malých dáreků pro děti (např. samolepky, omalovánky, tužky, pastelky, apod.) je také možné. Dopisy pro děti v Guineji a Beninu musí být napsány ve francouzštině, dopisy pro děti v Keni v angličtině. V případě, že adoptivní rodič neumí daný cizí jazyk, organizace překlady nezajišťuje. Také je možný osobní kontakt s dítětem a organizace ho i doporučuje. Je však k tomu zapotřebí důkladná

příprava, jelikož život v afrických zemích je velmi odlišný. Vždy jde o návštěvu adoptivního rodiče v Africe, nikoli naopak.

Humanistické centrum Narovinu

Adoptivní rodiče dostávají od dětí 3x ročně poštou dopis, fotografii, případně nějaký obrázek a 1x ročně vysvědčení. Rodič může dítěti psát neomezené množství dopisů a 3x do roka mu může poslat menší balíček. Komunikace probíhá většinou v angličtině, výjimečně ve svahilštině. Některé děti na středních a vyšších školách udržují kontakt s adoptivními rodiči také prostřednictvím e-mailu. V případě potřeby zajišťují překlady koordinátoři v ČR. Adoptivním rodičům je také umožněno se s dítětem setkat osobně. Setkání probíhá v Keni, v místě kde dítě žije či studuje. Adoptivní rodiče si cestu platí sami. Zajišťovat cestu dětí z Keni do ČR možné není.

Vysokoškolští humanisté

Adoptivní rodiče mohou kdykoliv během roku posílat dětem dopisy, své fotografie apod. (posílání balíčků není možné). Děti na oplátku posílají obrázek, popř. dopis (ty, které už umí psát), ale jen 2x za rok. Jednou ročně obdrží adoptivní rodiče vysvědčení svého dítěte. Čeští koordinátoři projektu se také během svého pobytu v Africe snaží udělat aktuální fotografie co největšího počtu dětí a v některých případech pořídit pro adoptivní rodiče i videozáznam. Komunikace probíhá ve francouzském jazyce, kdy české koordinátorky na požádání dopisy překládají. Pokud si adoptivní rodič přeje své dítě poznat osobně, má možnost navštívit ho přímo v jeho zemi. To, co není možné, je přivést dítě do ČR. Právní záležitosti spojené s pozváním dítěte jsou velmi komplikované. Navíc vytrhnutí dítěte z podmínek, ve kterých žije (nesmírně chudých a pro nás velmi odlišných), by pro něj bylo traumatické.

Maitri

Kontakt s dítětem je možný jen formou dopisů, maximum (praktické, formálně to není nijak omezeno) jsou 3 dopisy ročně. Děti mají za povinnost napsat alespoň 1x ročně, ale cca 20% z nich to nedodrží – pokud to adoptivnímu rodiči nevadí, neřeší se to. Komunikuje se ve francouzském jazyce, překlady do/z češtiny jsou zajišťovány pomocí dobrovolných překladatelů. Osobní setkání s dítětem není možné a zatím o tom pracovníci Maitri ani neuvažují.

Nadace Mezinárodní potřeby

Kontakt s dítětem, resp. s jeho rodiči nebo se školou udržuje místní koordinátor projektu a zprávu o dítěti podává adoptivním rodičům 4x ročně. Zprávou nemusí být vždy dopis napsaný dítětem, může to být také aktuální fotografie nebo dopis koordinátora pobočky o dítěti, vysvědčení, informace o celkovém vývoji i prospěchu, dotazník s odpověďmi dítěte, obrázek či přání např. k Vánocům apod. Dopisy od dětí v mateřštině překládá tamní koordinátor do angličtiny. Adoptivní rodič může své dítě kontaktovat kdykoliv (dopisem, pohlednicí, přáníčkem, fotografií). Dopisy by však měly být v angličtině. Překlady do/z angličtiny zajišťují pracovníci nadace. Adoptivní rodič může také své dítě na vlastní náklady navštívit. Taková návštěva probíhá v kanceláři nebo ve škole, ale ne v jeho domově, neboť ochrana dítěte a jeho rodiny patří mezi základní pravidla nadace.

Nadační fond Inka

Kontakt s dítětem je písemný přes dopisy. Studenti mají ve smlouvě, že musejí poslat 2 dopisy ročně a vysvědčení. Někteří píšou více, jiní zase méně. Kmotři nemají žádnou podmínku psaní, mohou psát jak často chtějí. Komunikace je ve španělštině. Kmotrům, kteří nemluví španělsky, jsou dopisy překládány pracovníky nadačního fondu. Osobní setkání s dítětem je také možné. Návštěvy kmotrů v Peru jsou časté a vítané. Peruánci (10 koordinátorů a studentů) byli v ČR jen jednou, výjimečně na pozvání paní Evy Holubové a některých kmotrů.

pro-Contact

Dítě posílá svému adoptivnímu rodiči 2x ročně dopis, kreslený obrázek a aktuální fotografii. To samé může adoptivní rodič také 2x ročně poslat dítěti. Navíc může připojit i nějakou maličkost v obálce (fotky, samolepky). Jedenkrát ročně dostávají adoptivní rodiče vysvědčení svého dítěte a potvrzení o jeho docházce do školy. Komunikace probíhá ve francouzském jazyce a dopisy do češtiny a do francouzštiny překládají české koordinátorky, popř. dobrovolní pomocníci (z řad vysokoškolských studentů). Dopisy jsou děti schopné samostatně psát až od vyšších ročníků (šesté, sedmé třídy), do té doby pší dopisy pro adoptivní rodiče společně s dětmi koordinátoři. Setkání s dítětem v ČR není možné, v Guineji ano. V takovém případě jsou adoptivní rodiče ubytováni v rodině guinejského koordinátora a mají možnost navštívit své dítě nejen ve škole, ale i v jeho rodině.

Samari

Kontakt s dítětem probíhá formou dopisů. Dítě píše svému adoptivnímu rodiči 1x ročně, adoptivní rodič může dítěti posílat dopisy, příp. malé dárky. Komunikace probíhá v angličtině (dle potřeby zajišťují překlad pracovníci organizace). Dopisy jsou následně překládány spolupracovníky v Bangladéši do bengálštiny. Adoptivní rodič může také své dítě navštívit v Bangladéši. Pracovníci organizace podnikají každý rok do této země kontrolní misi, během níž navštěvují i podporované děti. Rodič se může k této výpravě připojit. Jedinou podmínkou je, že si cestu musí hradit sám.

D) VZDĚLÁNÍ A UPLATNĚNÍ

ADRA

Děti zařazené do projektu mohou získat základní vzdělání a ti, kteří chtějí pokračovat dále na internátní škole na „high school“, tak studují po 12. třídu, ale není jich mnoho (něco na způsob maturity u nás). Na vesnicích některé děti končí 4. nebo 5. třídou. Stává se, že se rodiče po prázdninách rozhodnou nechat dítě raději doma, ať jim pomáhá v domácnosti. Neuvědomují si, že díky vyššímu vzdělání má dítě větší šanci dostat lépe placenou práci.

ADCH Praha

Podporované děti mají možnost získat základní vzdělání, maturitu a vyšší odborné vzdělání (např. v oborech zdravotní sestra, učitel aj.) nebo se vyučit určitému řemeslu na technické škole (např. opravář, švadlena, truhlář, práce s počítačem aj.). Po dokončení školy mají velkou šanci uplatnit se v daném oboru. Univerzitní vzdělání získá jen velmi nízké procento dětí, neboť poplatky za studium jsou neúměrně vysoké.

ADCH Olomouc

Děti zařazené do projektu mohou získat základní a středoškolské vzdělání. Možnosti uplatnění dítěte po ukončení podpory jsou různé – podle aktuálních možností jejich země a regionu, kde se chtějí uplatnit (rolí hraje ekonomická situace a úroveň rozvinutosti země). Tento jev není bohužel nijak sledován.

DCH Hradec Králové

Organizace se snaží, aby děti zapojené do projektu ukončily 12. třídu. S tímto vzděláním mají více možností najít si nejen práci, ale také jsou dostatečně připraveny, kdyby se rozhodly dále studovat vysokou školu. Zvláště 11. a 12. třída jsou obvykle zaměřeny na ně-

jakou specializaci (např. počítače, krejčovský kurz, základy vedení obchodu, vychovatelství, apod.).

DCH ostravsko-opavská

Děti zařazené do projektu mohou získat základní a středoškolské vzdělání. Ukončením školní docházky končí i podpora. Možnosti dítěte jsou dány jeho schopnostmi, zájmem, rodinným a finančním zázemím. Bohužel Zakarpatská Ukrajina je zemí civilizací příliš nedotčenou. Vysoká nezaměstnanost spolu s nedostatkem pracovních příležitostí má negativní vliv na životní podmínky.

DCH Plzeň

Podporované děti začínají se základním vzděláním a pak záleží, zda má dítě o další studium zájem a zda má podporu adoptivního rodiče. Pak může ve studiu pokračovat. Ukončení podpory stanoveno není, záleží na okolnostech a vůli dítěte studovat. Uplatnění je různé, případ od případu, podle zvoleného studia.

Humanistické centrum Dialog

Děti zařazené do projektu mohou vystudovat základní a střední školu, či jít do učení na řemeslo. Některé děti mohou ve studiu pokračovat na univerzitě. Uplatnění dětí závisí na mnoha faktorech, jako jsou ekonomika dané země, prospěch dítěte, pracovní nabídky atd. Ukončení podpory stanoveno není, jen jsou zájemci předem informováni, že minimální období, na které je dítě možné adoptovat, je 12 měsíců.

Humanistické centrum Narovinu

V rámci projektu mohou děti absolvovat základní školu na 8 let + 3 roky předškolní docházky, dále střední školu na 4 roky – všeobecně vzdělávací (něco jako naše gymnázia) nebo odbornou (jako naše učiliště) a poté vyšší střední školu tzv. colleges. Univerzita je pro sociální skupiny, na které je projekt zaměřen, v podstatě nedostupná, ale samozřejmě existují i výjimky. Možnosti uplatnění dítěte po ukončení podpory jsou různé, záleží na zájmu dítěte a jeho studijních výsledcích. Šanci sehnat si dobré zaměstnání mají po vystudování střední školy, většinou si ale děti dodělávají vyšší střední školy s již specifickým zaměřením, např. administrativa, lékaři, učitelé, letušky atd.

Vysokoškolští humanisté

Děti zařazené do projektu mohou získat vzdělání základní, středoškolské nebo vysokoškolské, nebo se vyučí nějakému řemeslu. Možnosti dítěte po ukončení podpory jsou různé. Není to jen o jeho uplatnění týkající se zaměstnání, ale vzděláním se stává silnějším a svobodnějším – může si přečíst návod na léku, když jeho děti onemocní, bude moci pomáhat se vzděláním svých vlastních dětí, naučí se základní znalosti týkající se prevence (hygiena, nemoci, předčasná otěhotnění) atd.

Maitri

Podporované děti mohou získat vzdělání základní, a stojí-li o to, pak i střední, případně nějakou učňovskou školu (řemeslo). Vysokoškoláky organizace nepodporuje, i když by zájem byl (partneři na místě se k této podpoře nemají a všichni jejich rozhodnutí musí respektovat). Možnosti uplatnění dítěte po ukončení podpory jsou různé. S řemeslem není žádný problém a středoškoláci mají také vcelku slušné možnosti uplatnění (školy, úřady). Problém nastává u dětí se základní školou. Ti v podstatě nemají šanci sehnat zaměstnání, proto se o sebe musí postarat sami (např. v zemědělství, mají-li své pole). Normálně by podpora dítěte měla skončit v jeho 18 letech, ale pokud dítě ještě studuje, je prodloužena do ukončení studií. Pokud se však studium příliš protahuje a nesměruje ke zdárnému konci, je podpora ukončena ještě před dokončením školy.

Nadace Mezinárodní potřeby

Děti zařazené do projektu mohou získat základní, středoškolské i vysokoškolské vzdělání. S dokončeným základním vzděláním získá absolvent pouze práci v továrně nebo jinou manuální práci. K získání jiného zaměstnání musí studovat ještě alespoň dva roky na střední škole (obdoba našeho učebního oboru, popř. střední školy). Pro středoškoláky je však obtížné práci najít. Jenom lidé s vysokoškolským vzděláním mají opravdu šanci získat dobré zaměstnání, proto je důležité, aby podpora adoptivních rodičů trvala co nejdéle.

Nadační fond Inka

Děti zařazené do projektu mohou získat vzdělání základní, středoškolské i vysokoškolské. Jejich uplatnění je dobré, po absolvování střední školy mají lepší možnosti. Lépe ovládají jazyk a často podporují dalšího člena rodiny na studiu. Ukončení podpory je předem určeno, a to buď odstěhováním studenta nebo tím, že nepíše dopisy a neposílá vysvědčení – v tomto případě nadační fond doporučí kmotrovi ukončit podporu. Snahou je přimět studenty, aby si plnili své závazky.

pro-Contact

Pokud účast dětí v projektu trvá (a např. se s rodinou neodstěhují), tak mohou vystupovat základní, střední i vysokou školu. A samozřejmě čím vyšší vzdělání dítě získá, tím větší má naději, že si najde dobrou práci.

Samari

Děti zařazené do projektu mohou max. ukončit internátní školu (něco jako střední škola v ČR). Po absolvování internátní školy mohou pracovat např. jako učitelé, účetní atd. Délka podpory závisí na délce studia dítěte.

E) UKONČENÍ PODPORY DÍTĚTE

ADRA

Důvodů, proč děti ukončují svou účast v projektu, je mnoho. Např. rodiče chtějí dítě doma na práci a vzdělání není pro ně prioritou, někdy vdají dceru a na internátní škole to může být problém (je z jiného kmene, a tak nezná jazyk ostatních, je jí smutno po domově, nechce se jí učit, apod.). Pokud dítě v projektu skončí (ať už tím, že řádně dostuduje nebo studium předčasně ukončí), lze finančně podporovat jiné dítě. Adoptivní rodič si může se svým dříve podporovaným dítětem či studentem i nadále dopisovat, pokud o to mají zájem. Organizace tuto věc už následně nezajišťuje.

ADCH Praha

Nejčastějším důvodem ukončení účasti dítěte v projektu je řádné zakončení studia. Existuje ale i několik mimořádných situací, které nelze vyloučit, např. rodina se i s dítětem odstěhuje a není s nimi možné dále udržovat kontakt, dítě nezvládá učivo nebo nemá zájem do školy dál chodit, dítě si najde práci nebo založí rodinu, rodina dítěte nebo samotné dítě vážným způsobem poruší pravidla projektu, či dojde k náhlému zlepšení finanční situace rodiny a dítě již nepotřebuje finanční pomoc (výjimečně). Sponzor pak může podpořit další dítě, které na svou šanci ještě čeká nebo jiný z projektů ADCH Praha. Ukončením školní docházky dítěte končí i možnost další vzájemné korespondence, a to jak v rámci projektu, tak i mimo něj.

ADCH Olomouc

Děti končí svou účast v projektu z důvodu nedodržování podmínek projektu, přestěhováním s nemožností docházet do místa školy či dovršením věku 18 let. Pokud má sponzor zájem, může podporovat jiné dítě. Ukončením účasti dítěte v projektu končí i možnost dalšího dopisování.

DCH Hradec Králové

Důvody pro ukončení účasti dětí v projektu mohou být různé, např. ukončení školní docházky, přestěhování rodiny za hranice diecéze, zlepšení ekonomické situace rodiny dítěte či soustavné neplnění studijních povinností. Pokud dítě v projektu skončí z důvodu, že se jeho rodina přestěhovala, může adoptivní rodič vyhledat pomoc jiné organizace v oblasti, kam se přestěhovali (pokud tam taková pomoc existuje). Má také možnost začít podporovat jiné dítě. Když je dítě vyřazeno z projektu, tak na něj většinou ztratí místní koordinátoři kontakt a další dopisování s ním není možné.

DCH ostravsko-opavská

Děti končí svou účast v projektu např. ukončením školní docházky, odstěhováním rodiny mimo oblast Zakarpatské Ukrajiny, zlepšením finanční situace rodiny dítěte, dítě se ožení (vdá), či porušením pravidel projektu. Pokud tedy dítě v projektu skončí, může sponzor podporovat jiné dítě nebo se zapojit do jiného projektu. Má však možnost si s dítětem i nadále dopisovat.

DCH Plzeň

Děti končí svou účast v projektu nejčastěji z důvodu ukončení vzdělání (stane se soběstačným), odstěhování rodiny z oblasti, starší dívky někdy kvůli těhotenství. Skončilo-li dítě v projektu, může sponzor podporovat jiné dítě. Teoreticky je možné si s dítětem i nadále dopisovat, ale nejčastěji s ním ztratí organizace kontakt. DCH Plzeň ale eviduje i případy, kdy adoptivní rodič podporuje osobně dítě dál, i když v projektu již skončilo.

Humanistické centrum Dialog

V naprosté většině ukončují děti svou účast v projektu z důvodu stěhování, kdy mnoho rodin v Africe se stěhuje do různých regionů, kde mají větší šanci na získání práce. Adoptivní rodič tudíž nemá možnost si dítětem nadále dopisovat, neboť i místní koordinátoři na něj ztratí veškerý kontakt. Může však pokračovat v podpoře jiného dítěte, či nějakého projektu.

Humanistické centrum Narovinu

Důvody ukončení účasti dětí v projektu mohou být následující – rodina se odstěhuje a není schopna komunikovat s koordinátorem a posílat pravidelně zpětnou vazbu do ČR, dítě zemře, rodina přestane posílat dítě do školy (např. po ukončení základní školy děti začínají pracovat se svými rodiči), děvčata se vdávají a mají vlastní rodiny. Sponzor si pak může vybrat jiné dítě nebo pomáhat organizaci jako dobrovolník. Když dítě skončí v projektu díky dostudování a sdělí adoptivnímu rodiči adresu, mohou si nadále dopisovat. Vše pak jde ale mimo organizaci.

Vysokoškolští humanisté

Většinou končí děti svou účast v projektu tím, že se odstěhují (není možné dále dítě monitorovat) nebo opakovaně nespolupracují. Pak má sponzor možnost podporovat jiné dítě a případné zbylé peníze se na něj převedou, nebo se zbylá částka adoptivnímu rodiči vrátí, nebo může podpořit jiný projekt např. stavbu školy. S dítětem, které v projektu skončí, není možné si skrz organizaci nadále dopisovat, neboť je to organizačně velmi náročné.

Maitri

Důvody pro ukončení účasti dítěte v projektu mohou být tyto: smrt dítěte, přestěhování celé rodiny mimo dosah projektu, nezáměr o studium, založení rodiny, u dívek otěhotnění a porození dítěte, u chlapců nástup do armády, někdy to je nalezení „bohatých“ příbuzných, případně přidělení podpory ze strany státu (pro oběti genocidy), nebo také snaha podvádět pracovníka projektu. Pokud podporované dítě v projektu skončilo, je teoreticky možné pokračovat v komunikaci i mimo projekt, pokud si adoptivní rodič s dítětem vytvoří svůj vlastní „komunikační kanál“ (např. přes e-maily). Má také možnost začít podporovat další dítě.

Nadace Mezinárodní potřeby

Většina dětí ukončují svou účast v projektu vystudováním, malá část nezvládnutím učiva a opakovaným propadnutím. Určitá část dětí ukončí svou účast předčasně, protože se rodina musí stěhovat za prací (námezdní dělníci). Poté může sponzor aktivně podporovat další dítě ve stejné či jiné zemi. Osobní korespondence s dítětem, které v projektu skončí, je možná, pokud si vymění e-mailové adresy. Nadace však toto nedoporučuje, neboť může docházet ke zneužívání dárců s cílem získávání nepřiměřených sociálních výhod.

Nadační fond Inka

Děti svou účast v projektu ukončují řádným dostudováním, odstěhováním, odchodem dívky z vesnice s milým, za prací do města apod. Kmotr pak může v případě zájmu podporovat další dítě. Pokud dítě v projektu skončí, je možné si s ním i nadále dopisovat, ale komunikace sama od sebe často končí. Problémem dopisování je mentalita indiánů – systém písemné komunikace je pro ně cizí, raději dávají přednost komunikaci ústní. Psaní dopisů praktikují jen po dobu podpory.

pro-Contact

Hlavním důvodem k ukončení účasti v projektu ze strany dítěte je přestěhování do vzdálené čtvrti nebo do jiného města. Pak si může adoptivní rodič vybrat buď jiné dítě a v podpoře pokračovat nebo mu jsou vráceny peníze, pokud již na daný rok zaplatil a v podpoře dětí už nechce pokračovat. Pokud dítě v projektu skončí, je možné si s ním i nadále dopisovat, pokud si oba vyměnili e-mailovou adresu (samozřejmě musí mít dítě přístup na internet).

Samari

Důvodem pro ukončení účasti dítěte v projektu může být skutečnost, že dítě řádně dostudovalo, dále že se rodiče, příp. dítě přestěhují, dítě si nemůže ve škole zvyknout, musí si najít práci, aby živilo rodinu, děvčata se mohou vdát, příp. dítě může přestoupit na jinou školu, která není zařazena do programu organizace. Pokud podporované dítě v projektu skončilo, není možné s ním zajistit další kontakt. Sponzor může v případě zájmu pomoci dalšímu dítěti.

7.2 Závěr výzkumu

Z výzkumu vyplynulo, že projekt Adoptce na dálku má u všech dotázaných organizací stejné základy, ale každá organizace má svá vlastní pravidla, která projekt odlišují a budoucí zájemce o adopci má možnost výběru.

Všechny organizace si zvolily zemi, ve které chtějí dětem pomáhat a také si stanovily kritéria výběru dětí. Rodiny podporovaných dětí jsou většinou tak chudé, že si nemohou dovolit platit dítěti školní docházku, neboť ve většině cílových zemí se platí školné a jsou povinné i školní uniformy. Na Ukrajině (cílová země DCH ostravsko-opavské) je základní

školní docházka bezplatná, proto je další podmínkou u dětí školou povinných školní docházka. Nadační fond Inka má navíc podmínku vynikajícího prospěchu ve škole, neboť nepodporuje všechny děti, ale pouze nadané.

Při prováděných rozhovorech jsem zaznamenala velmi nápadné shody u organizace ADRA a Samari. Z doplňujících otázek vyplynulo, že organizaci Samari založili někteří bývalí pracovníci ADRY Zlín, mezi nimiž byl i člověk, co se podílel na vedení projektu Adopce na dálku. A vzhledem k tomu, že znal podmínky lidí žijících v Bangladéši, měl zde už své kontakty a věděl, že ještě spousta dětí potřebuje pomoc, rozhodl se pomáhat dál. Proto je projekt u těchto dvou organizací tak podobný.

Každá organizace si také stanovila výši ročního příspěvku na dítěte, ze kterého se hradí nejen potřeby dítěte související se vzděláním, ale i náklady organizace spojené s realizací projektu. Peníze se neposílají rodičům dětí, ale místním partnerským organizacím, jejichž koordinátoři zajišťují správné využití příspěvku. Výjimku tvoří rodiče dětí z Nepálu (Nadace mezinárodní potřeby) a z Ukrajiny (DCH ostravsko-opavská), kterým koordinátoři předávají peníze osobně a na využití už jen dohlíží. U organizace Maitri je na rozhodnutí konkrétního misionáře, zda dá peníze do ruky rodičům dítěte či samotnému dítěti, nebo zda mu potřebné věci nakoupí on sám.

Kontakt adoptivních rodičů s dítětem probíhá formou dopisů. Není nutné znát cizí jazyk, o překlady se postarají pracovníci organizace v ČR. Jediné Humanistické centrum Dialog tuto službu nenabízí, takže budoucí zájemce o adopci v případě neznalosti cizího jazyka (francouzštiny či angličtiny – dle země) by vždy musel vyhledat někoho, kdo mu s překladem pomůže. Většina organizací umožňuje i osobní setkání s dítětem, ale pouze v cílových zemích. Tuto možnost nemají adoptivní rodiče, pokud podporují dítě přes organizaci ADCH Olomouc, Maitri a ADCH Praha (u dětí z DR Konga, Zambie a Thajska). V České republice jsou setkání velmi výjimečné. Jedenkrát ho umožnil dětem Nadační fond Inka a ADCH Praha, ale jen dětem z Běloruska.

Díky projektu Adopce na dálku je dětem umožněno získat nejen základní vzdělání, ale i středoškolské, či se mohou vyučit určitému řemeslu. Pokud je dítě šikovné a má dobré studijní výsledky, může získat i vysokoškolské vzdělání. A samozřejmě i zde platí, že s vyšším vzděláním najdou lepší práci a tím šanci na lepší, důstojnější život.

Tím, že děti dostudují, je jejich účast v projektu skončena. Musí se postavit na vlastní nohy a naučit se starat nejen o sebe, ale i o svou rodinu. U některých adoptivních rodičů a dětí se vytvoří tak silné citové pouto, že v kontaktu a podpoře pokračují i nadále. Toto už však není v režii organizací.

Z rozhovorů také vyplynulo, že i do projektu Adopce na dálku se promítla hospodářská krize. Někteří adoptivní rodiče museli z důvodu ztráty zaměstnání a finančních potíží svou podporu předčasně ukončit. Zájemců o adopci je naštěstí stále mnoho, i když přibývají pomalejším tempem než v době před krizí.

ZÁVĚR

Projekt Adopce na dálku je v České republice realizován řadu let. Pracovníci museli řešit spoustu problémů, ale důležité je, že se projekt rozvíjí do stále více zemí a přibývá i organizací, které chtějí projekt také realizovat a pomáhat tak potřebným dětem. Všemi organizacemi užívaný termín adopce na dálku může být pro neznalé lidi zavádějící. Jak píše v teoretické části, nejedná se o skutečnou adopci, ale o adresnou finanční pomoc konkrétnímu dítěti. Název Adopce na dálku® má navíc zaregistrovaný jako ochrannou známku Česká katolická charita, takže by jej neměla používat žádná jiná organizace realizující stejný projekt. Jde však o to přiblížit tento projekt co největšímu množství lidí a přece jen název adopce na dálku je osobnější než název sponzorování dětí.

Díky tomuto projektu mají i děti pocházejících z chudých rodin šanci získat plnohodnotné vzdělání, radostněji prožívat své dětství a naději na lepší perspektivnější budoucnost. Tisíce dětí mohou díky podpoře adoptivních rodičů (sponzorů, dárců, kmotrů) z České republiky studovat a vzdělávat se ve svém přirozeném kulturním prostředí. Jsou si vědomy, že je to pro ně jediná příležitost, jak změnit svůj osud. Vymaní se z bludného kruhu chudoby, která se přenáší z generace na generaci, budou soběstační a schopni v životě zabezpečit svoje rodiny tak, aby jejich děti už nemusely být do projektu zařazovány. Díky vzdělání má člověk větší sebevědomí, změní se jeho chování a hodnoty (už to není zabezpečení jídla a přežití do druhého dne). Vzdělaní lidé se budou snažit přeměnit společnost, nastartovat ekonomický růst a zlepšit tak podmínky pro život. Věřme, že v budoucnu bude život v rozvojových zemích snadnější a lidé už nebudou tolik trpět.

Děti, které potřebují naši pomoc, je stále hodně. Proto vnímám jako pozitivní skutečnost, že se o tomto projektu hovoří stále víc a víc (především v médiích, která člověka v životě hodně ovlivňují) a v lidech se probouzí solidarita nad dětmi z rozvojových zemí. Pro budoucí zájemce o adopci na dálku mohou být vzorem i známé osobnosti, celebrity, jež tento projekt propagují (např. Jan Kraus – pro-Contact). Některé organizace (např. Maitri) se však potýkají s malým zájmem od lidí podporovat tento projekt, neboť mají slabou propagaci a většinu zájemců „odčerpají“ větší organizace s lepší propagací. Ne všechny organizace jsou totiž tak známé, jako např. Česká katolická charita či ADRA. Proto věřím, že i moje bakalářská práce přispěje k propagaci projektu i některých méně známých organizací.

Jediné, co já osobně vnímám jako negativní je to, že organizace už nemají zpětnou vazbu o tom, jak se dítěti daří v dalším životě, neboť vystudováním končí jeho účast v projektu. Chápu, že dětí je mnoho, ale vědět, zda podpora dítěti pomohla k lepšímu životu, je také důležité. Jenže zájem by musel být i ze strany dítěte. Většinou se z oblasti odstěhují a o další kontakt s organizací či bývalými adoptivními rodiči nejeví zájem. Ale naštěstí existují i výjimky a díky nim organizace vědí, že projekt Adopce na dálku smysl má. A to je ta správná motivace, proč v něm pokračovat i nadále.

Cílem mé práce bylo zmapovat průběh projektu Adopce na dálku v ČR a vytvořit tak pro budoucí zájemce o adopci dětí na dálku přehlednou příručku, aby měly možnost srovnání jednotlivých organizací realizujících tento projekt. Věřím, že moje práce přispěje ke zvýšení informovanosti o organizacích a snadnějšímu výběru pro budoucí adoptivní rodiče. Na základě provedeného výzkumu můžu konstatovat, že projekt Adopce na dálku je velmi kvalitní projekt. Vzdělání je trvalým vkladem do života každého z nás a každý má na ně právo. I když je pro některé cesta k němu poněkud složitá a trnitá, existuje naštěstí hodně těch, kteří se snaží jim tuto cestu usnadnit a zpříjemnit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ADRA Zlín. *Kdo jsme?* [online]. 2008 [cit. 06. 03. 2010]. URL: <<http://www.adra.cz/zlin/o-nas/kdo-jsme/>>.
- [2] ADRA Zlín. *Historie pobočky Zlín.* [online]. 2008 [cit. 06. 03. 2010]. URL: <<http://www.adra.cz/zlin/o-nas/kdo-jsme/historie-pobocky-zlin.html>>.
- [3] ARCIDIECÉZNÍ CHARITA OLOMOUC. *Adopce na dálku.* [online]. 2010 [cit. 07. 03. 2010]. URL: <http://www.acho.caritas.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=88&Itemid=86>.
- [4] ARCIDIECÉZNÍ CHARITA PRAHA. *Co je projekt Adopce na dálku?* [online]. 2001 [cit. 07. 03. 2010]. URL: <<http://www.charita-adopce.cz/index.php?id=0002011>>.
- [5] BAUER, M. *Vzdělání na dosah.* Praha: Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-102-4.
- [6] BAUER, M.; CHYTILOVÁ, J. *Děti z Lugasy.* Praha: Lidové noviny, 2006. ISBN 80-7106-859-4.
- [7] ČESKÁ KATOLICKÁ CHARITA. *Kdo jsme.* [online]. 2001 [cit. 06. 03. 2010]. URL: <http://www.zo.caritas.cz/www/kdo_jsme.htm>.
- [8] DIECÉZNÍ CHARITA HRADEC KRÁLOVÉ. *Adopce na dálku.* [online]. 2001 [cit. 07. 03. 2010]. URL: <<http://www.hk.caritas.cz/adopce/>>.
- [9] DIECÉZNÍ CHARITA OSTRAVSKO-OPAVSKÁ. *Adopce na dálku.* [online]. 2008 [cit. 07. 03. 2010]. URL: <<http://www.shp-ukrajina.cz/adopce-na-dalku/>>.
- [10] DIECÉZNÍ CHARITA PLZEŇ. *Adopce na dálku.* [online]. 2006 [cit. 07. 03. 2010]. URL: <<http://www.kadel.cz/dchp/mainsources/default.htm>>.
- [11] GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu.* Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
- [12] HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace.* Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- [13] HOKROVÁ, M. *Proč děti v rozvojových zemích nechodí do školy.* [online]. 2006 [cit. 04. 03. 2010]. URL: <<http://vseoadopci.ic.cz/bludnykruh.htm>>.

- [14] HOKROVÁ, M. *Má projekt sponzorování dětí z rozvojových zemí nějaký smysl?* [online]. 2006 [cit. 05. 03. 2010]. URL: <<http://vseoadopci.ic.cz/adopce3.htm>>.
- [15] HUMANISTICKÉ CENTRUM DIALOG. *Adopce afrických dětí.* [online]. 2007 [cit. 10. 03. 2010]. URL: <<http://www.humanisti.cz/adopce/>>.
- [16] HUMANISTICKÉ CENTRUM NAROVINU. *O nás – Základní informace.* [online]. 2007 [cit. 10. 03. 2010]. URL: <<http://www.humanistinarovinu.cz/adopce.php?id=2&sub=4&typ=n>>.
- [17] HUMANISTICKÉ HNUTÍ. *Stručně o Humanistickém hnutí.* [online]. 2006 [cit. 10. 03. 2010]. URL: <<http://www.novyhumanismus.cz/?page=ohh>>.
- [18] HUMANITAS AFRIKA. *O Humanitas Afrika.* [online]. 2004 [cit. 11. 03. 2010]. URL: <http://www.humanitasafrika.cz/cs/about_us.html>.
- [19] KREBS, V. *Sociální politika.* Praha: Aspi, 2007. ISBN 978-80-7357-276-1.
- [20] MAITRI. *Kdo jsme a co děláme.* [online]. 2004 [cit. 11. 03. 2010]. URL: <<http://maitri.jinak.cz/articles.php?lng=cz&pg=43>>.
- [21] MAREŠ, P. *Sociologie nerovnosti a chudoby.* Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. ISBN 80-85850-61-3.
- [22] MATĚJČEK, Z. *Osvojení a pěstounská péče.* Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-637-3.
- [23] MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu.* Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.
- [24] NADACE MEZINÁRODNÍ POTŘEBY. *Informace o organizaci.* [online]. 2008 [cit. 11. 03. 2010]. URL: <<http://www.incz.info/01-01.htm>>.
- [25] NADAČNÍ FOND DARA. *Adopce na dálku.* [online]. 2009 [cit. 12. 03. 2010]. URL: <<http://www.nadacnifonddara.cz/>>.
- [26] NADAČNÍ FOND INKA. *Nadační fond Inka.* [online]. 2010 [cit. 12. 03. 2010]. URL: <<http://www.peru.cz/inka/index.html>>.
- [27] PRO-CONTACT. *O co jde.* [online]. 2007 [cit. 13. 03. 2010]. URL: <<http://pro-contact.cz/cs/page/view/o-co-jde>>.

- [28] SAMARI. *Adopce na dálku – projekt Paprsky naděje pro Bangladéš*. [online]. 2007 [cit. 13. 03. 2010]. URL: <<http://www.samari.cz/samari/?page=adopce-na-dalku>>.
- [29] STRAUSS, A.; CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X.
- [30] ŠVAŘÍČEK, R.; ŠEĎOVÁ, K. a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.
- [31] TAMÁŠOVÁ, L. *Afrika očima dětí*. Český Těšín: Argo, 2006, s. 21-24. ISBN 80-7203-815-X.
- [32] VYSOKOŠKOLŠTÍ HUMANISTÉ. *O nás*. [online]. 2007 [cit. 10. 03. 2010]. URL: <<http://www.novyhumanismus.cz/?page=onas>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ADCH	Arcidiecézní charita
ADRA	Adventist Development and Relief Agency
ČR	Česká republika
DCH	Diecézní charita
INCAP	International Needs Children's Assistance Program
I. N. Network	The Inter-National Needs Network
NRP	Náhradní rodinná péče
SČKCH	Sdružení Česká katolická charita

SEZNAM PŘÍLOH

P I: Kontakty na organizace realizující projekt Adopce na dálku v ČR

PŘÍLOHA P I: KONTAKTY NA ORGANIZACE REALIZUJÍCÍ PROJEKT ADOPCE NA DÁLKU V ČR

ADRA

Adresa: Klikatá 1238/90c, 158 00 Praha 5 – Jinonice

Kontaktní osoba: Radomír Špínka

Telefon, e-mail: 257 090 648, radek.spinka@adra.cz

Internet: www.adra.cz/bangbaby

ADCH Praha

Adresa: Rozvojové středisko, Londýnská 44, 120 00 Praha 2

Kontaktní osoba: Lenka Mikušková

Telefon, e-mail: 224 246 519, adopce@charita-adopce.cz

Internet: www.charita-adopce.cz

ADCH Olomouc

Adresa: Křížkovského 6, 772 00 Olomouc

Kontaktní osoba: Irena Klimková, DiS.

Telefon, e-mail: 588 519 088, adopce@acho.charita.cz

Internet: www.acho.caritas.cz

DCH Hradec Králové

Adresa: Velké náměstí 37, 500 01 Hradec Králové

Kontaktní osoba: Gabriela Sebö

Telefon, e-mail: 495 063 135, adopce@hk.caritas.cz

Internet: www.hk.caritas.cz

DCH ostravsko-opavská

Adresa: Středisko humanitární pomoci, Kratochvílova 3, 702 00 Ostrava

Kontaktní osoba: Ing. Marta Porubová

Telefon, e-mail: 599 525 947, marta.porubova@caritas.cz

Internet: www.dchoo.charita.cz

DCH Plzeň

Adresa: Hlavanova 16, 326 00 Plzeň

Kontaktní osoba: Růžena Suchá

Telefon, e-mail: 731 433 010, adopce@dchp.cz

Internet: www.dchp.cz

Humanistické centrum Dialog

Sídlo: Sokolská 1802/32, 120 00 Praha 2

Kontaktní adresa: Tyršova 1, 120 00 Praha 2

Kontaktní osoba: Dominika Sálusová

Telefon, e-mail: 608 917 760, centrum@humanisti.cz

Internet: www.humanisti.cz

Humanistické centrum Narovinu

Adresa: Tyršova 1, 120 00 Praha 2

Kontaktní osoba: Simona Heřtusová

Telefon, e-mail: 608 301 270, simona.hertusova@adopceafrika.cz

Internet: www.adopceafrika.cz

Vysokoškolští humanisté

Adresa: Tyršova 1, 120 00 Praha 2

Kontaktní osoba: Táňa Bednářová

Telefon, e-mail: 604 983 875, info@novyhumanismus.cz (taniab@volny.cz)

Internet: www.novyhumanismus.cz

Humanitas Afrika

Adresa: Ječná 2, 120 00 Praha 2

Kontaktní osoba: Ing. Věra Štulcová

Telefon, e-mail: 251 560 375, info@humanistasafrika.cz

Internet: www.humanistasafrika.cz

Maitri

Adresa: Komárovice 1, 588 22 Luka n. Jihl.

Kontaktní osoba: RNDr. Josef Kuchyňa

Telefon, e-mail: 608 178 122, maitri@email.cz

Internet: <http://maitri.jinak.cz/>

Nadace Mezinárodní potřeby

Adresa: Hlavní 91, Smržovka, 468 41 Tanvald

Kontaktní osoba: Daniela Horáčková

Telefon, e-mail: 603 531 138, incz@incz.info

Internet: www.incz.info

Nadační fond DARA

Adresa: Bocanovice 112, 739 91

Kontaktní osoba: Roman Burda

Telefon, e-mail: 775 187 152, roman.burda@nadacnifonddara.cz

Internet: www.nadacnifonddara.cz

Nadační fond Inka

Adresa: Terronská 51, 160 00 Praha 6

Kontaktní osoba: PhDr. Olga Vilímková

Telefon, e-mail: 728 179 579, nf.inka@seznam.cz

Internet: www.inkaperu.cz

pro-Contact

Adresa: Jugoslávská 659/11, 120 00 Praha 2

Kontaktní osoba: Ing. Rut Schreiberová

Telefon, e-mail: 604 416 157, adopce@pro-contact.cz

Internet: www.pro-contact.cz

Samari

Adresa: Burešov 4886, 760 01 Zlín

Kontaktní osoba: Petra Nováková

Telefon, e-mail: 577 012 084, office@samari.cz

Internet: www.samari.cz